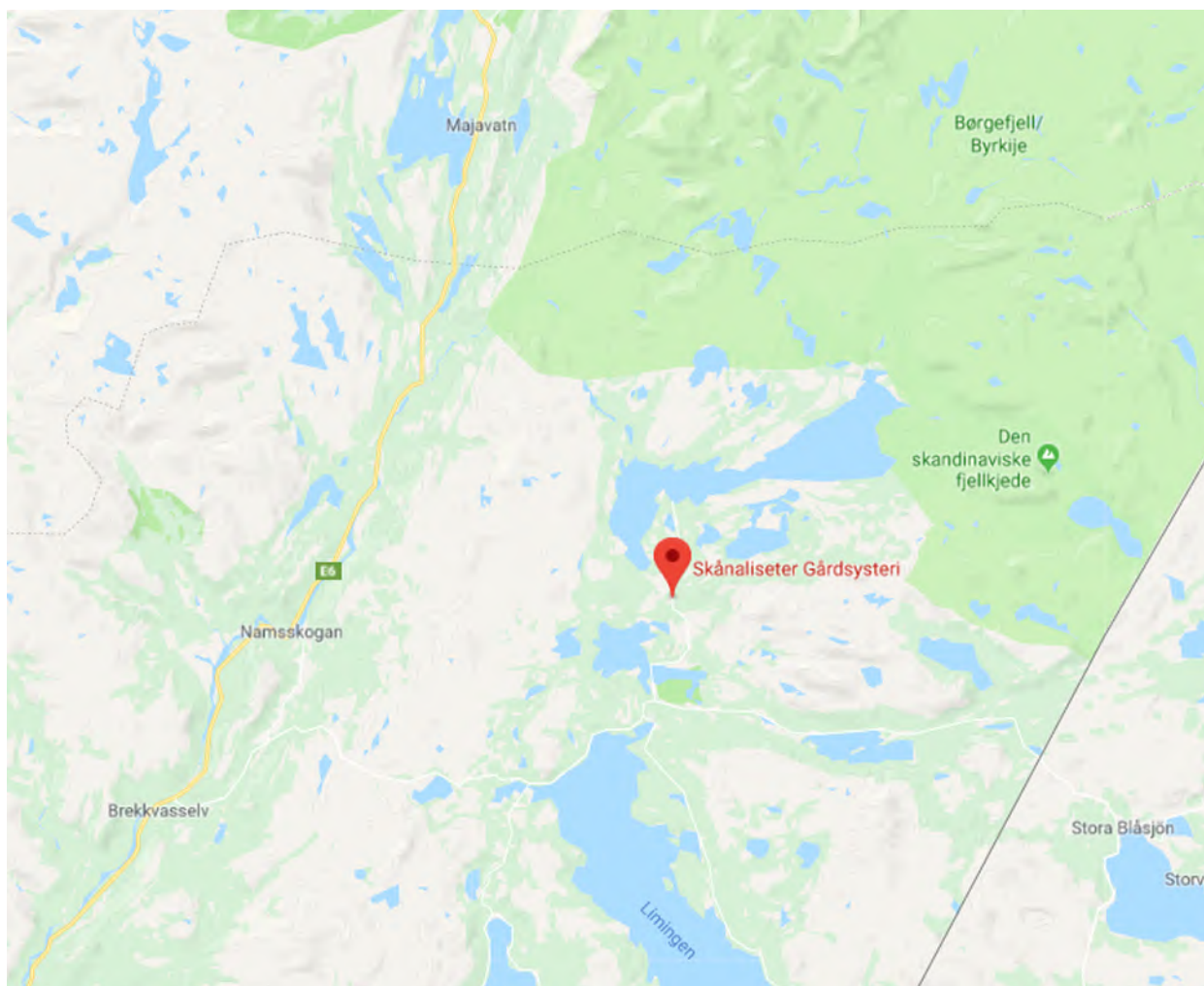

Møteinnkalling

Utvalg: Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre
Møtested: Skånaliseter gårdsysteri, Røyrvik.
Dato: 20.06.2018
Tidspunkt: 10:00 – 14:00

Eventuelt forfall meldes snarest på epost til tore.todas@fylkesmannen.no

Vararepresentanter møter etter nærmere varsel

Namsskogan 06.06.2018
Stian Brekkvassmo
styreleder

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 19/2018	Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte		
	Referatsaker		
RS 6/2018	Vedtak for fuglefredningsområde Skåarnja – Sverige		2018/8738
	Styresaker		
ST 21/2018	Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark for oppføring av 2 reingjeterhytter - Tjåehkere sijte		2018/377
ST 22/2018	Nasjonalparkkommune - diskusjon om videre samarbeid med kommunene om målene / kriteriene for å være nasjonalparkkommune.		2018/6758
ST 23/2018	Orienteringer Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe - Børgefjell nasjonalparkstyre 20.06.2018		2018/4516
ST 24/2018	Utarbeidelse av besøksstrategi - diskusjon om alternative strategiske valg ut fra kunnskapsgrunnlaget		2018/334

Styresak

ST 19/2018 Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte

ST 20/2018 Referatsaker

Datum
2018-05-14

Dnr (anges vid skriftväxling)
511-1910-2018

18/8738

Beslut om bildande av fågelskyddsområdet Skåarnja

Länstyrelsen har 2018-05-14 fattat beslut om bildande av fågelskyddsområdet Skåarnja, Strömsunds kommun. Beslutet inklusive bilagor sänds till er för kännedom. Instruktioner om hur beslutet överklagas finns i bilaga 3.

Beslutet kungörs torsdagen 17 maj 2018 i Östersundsposten och Länstidningen.

Med vänlig hälsning

Cecilia Odelberg, 010-225 34 36
Naturvårdshandläggare, Länstyrelsen Jämtlands län

Bilaga

Beslut om bildande av naturreservat, inklusive bilagor

Sändlista

Statens fastighetsverk, sfv@sfv.se

Voernese sameby, Nils Aron Kristoffersson Kroik,
nejlakroik@gmail.com

Bergsstaten, mineinspect@bergsstaten.se

Børgefjell nasjonalparkstyre, Tore Tødås, Postboks 2600, 7734
Steinkjer, Norge

Destination South Lapland, rasmus.westerberg@southlapland.com

Johan Sernheim, Norderåsen 645, 836 93 Häggenås

Jämtlands ornitologiska förening, info@jorf.se

Lantmäteriet, lantmateriet@lm.se

Länstyrelsen i Västerbottens län, vasterbotten@lansstyrelsen.se

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Nils Olofsson, Leipikvattnet, 839 93 Stora Blåsjön

Norrhelikopter i Vilhelmina AB, Kullsjöv. 22, 912 98 Klimpfjäll,

Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Strömsunds kommun, stromsunds.kommun@stromsund.se

Sigrid Ann-Mari Kristoffersson, Margits väg 8, 917 04 Borgafjäll

Sveriges Geologiska Undersökning, sgu@sgu.se

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se

Transportstyrelsen, luftfart@transportstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Vilhelmina södra sameby, Tomas Nejne, Fack 2077, 912 98
Klimpfjäll,
Vilseledaren, August Alvtegen Lundgren, info@vilseledaren.se

Bildande av fågelskyddsområdet Skåarnja inom delar av fastigheter Blåsjöfjäll 1:1 och Orrnäsfjäll 1:1, Strömsunds kommun

Uppgifter om fågelskyddsområdet

Namn:	Skåarnja
Kommun:	Strömsund
Län:	Jämtland
Lägesbeskrivning:	I norra delen av länet, längs Vildmarksvägen cirka en mil norr om Ankarvattnet.
Fastigheter:	Delar av Blåsjöfjäll 1:1, Orrnäsfjäll 1:1,
Markägare:	Statens Fastighetsverk
Areal:	11 043 hektar
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Jämtlands län

Beslut

Med stöd av 7 kap. 12§ miljöbalken (SFS 1998:808), beslutar Länsstyrelsen att följande föreskrifter skall gälla till skydd för fåglar och fåglars häckning i det område som markerats i karta, bilaga 1. Beslutet gäller till och med 10 juli 2020.

Syftet är att värna fågellivet och för att skydda hotade fjällfåglars häckningsområde, deras ägg och bon under häckningsperioden.

Fågelskyddsområdet omfattar båda sidor om Vildmarksvägen från norska gränsen i väster till ungefär två kilometer öster om vägen, området har sin södra gräns strax norr om Gaustafallet och sträcker sig i norr ända fram till länsgränsen mot Västerbotten.

Fågelskyddsområdets namn skall vara **Skåarnja fågelskyddsområde**.

Föreskrifter

Inom området råder förbud att under perioden 10 juni till och med 10 juli:

1. färdas eller uppehålla sig med undantag för:
 - a. vägbanan (Vildmarksvägen), samt iordningsställda parkerings-, rast- och informationsplatser invid väg,
 - b. markerad led österut från Hamptjärn markerad i karta, bilaga 1,
 - c. markerad led från Vildmarksvägen längs Jetnamälven till norska gränsen markerad i karta, bilaga 1,
 - d. markerad led till sjön övre Raavrenjaevrie markerad i karta, bilaga 1. Innehavare av giltigt fiskekort får nyttja leden, samt beträda isen på sjön i samband med fiske.

Föreskrifterna ska inte utgöra något hinder för att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437), framföra motordrivet fordon vid renskötsel enligt undantag i terrängkörningsförordningen (1978:594) eller vid skydds jakt på rovdjur enligt jaktförordningen (1987:905).

Föreskrifterna gäller inte statlig tjänsteman i tjänsteutövning och inte heller personal som på Länsstyrelsens uppdrag övervakar området.

Föreskrifterna ska inte utgöra något hinder för väghållare att beträda hela vägområdet i samband med drift och underhåll av vägen.

Utan hinder från föreskrifterna kan Länsstyrelsen ge tillstånd för fågelinventeringar eller annan liknande undersökning.

Utan hinder från föreskrifterna kan Länsstyrelsen ge företag och organisationer tillstånd för färdledarledda friluftaktiviteter.

Bakgrund

2012 fattade Länsstyrelsen i Jämtland beslut om interimistiskt förbud inom ett område som ungefär motsvarar det som idag är naturreservatet Skåarnja. Detta beslut togs efter underrättelse från Rikskriminalpolisen om att det i området pågått en systematisk ägg- och boplundring av åtminstone 28 olika fågelarters bon. Denna verksamhet ska ha förekommit under många års tid, varför Länsstyrelsen fattade beslutet om tillträdesförbud. Dessutom prioriterades och förstärktes tillsynen i området under häckningstid under denna period. Beslutet gällde i tre år med start 2012 och förlängdes sedan två gånger med ett år i taget. Länsstyrelsen påbörjade i samband med beslutet om interimistiskt förbud ett arbete med att bilda ett naturreservat i området. Naturreservatet skulle innefatta ett årligt beträdnadsförbud. Beträdnadsförbudet togs senare bort ur reservatsförslaget då Länsstyrelsen gjorde bedömningen att ett separat beslut om fågelskyddsområde med årligt beträdnadsförbud ger bättre möjligheter att följa upp och eventuellt anpassa områdets utformning. Beslut om naturreservatet Skåarnja togs 2017, men något fågelskyddsområde hann inte bildas detta år.

Det aktuella beslutet om fågelskyddsområde ska till att börja med gälla en treårsperiod och sedan följas upp och utvärderas innan ett nytt beslut fattas.

Markägare, innehavare av särskild rätt inom området, berörda kommuner, ett flertal berörda myndigheter, intresseorganisationer samt företag verksamma i området gavs möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut om fågelskyddsområde. Flera yttranden inkom och Länsstyrelsen har beaktat alla yttranden i sin bedömning.

Skäl för beslut

Länsstyrelsens bedömning är att områdets faunistiska värden har hög prioritet och att ett beslut om fågelskyddsområde behövs för att värna fågellivet och skydda fjällfåglars häckning inom ett lättillgängligt fjällområde. Länsstyrelsen bedömer att ett beträdnadsförbud är

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Naturvårdsenheten

nödvändigt för att en allmänhet inte ska störa häckande fåglar, för att området inte ska vara lättillgängligt för ägg- och boplundrare, samt för att möjliggöra tillräcklig tillsyn av området. Då området närmast vägbanan oftast är det som först tinar under snösmältningen har många fåglar sin häckning i direkt närhet till vägen, inte sällan redan i dikesrenen. Därför tillåter fågelskyddsområdets föreskrifter inte att området utanför vägbanan beträds, med undantag för väghållaren i samband med underhåll av vägen.

Strömsunds kommun, Vilhelmina kommun och det kommunägda destinationsbolaget Destination South Lapland lyfter i sina yttranden Vildmarksvägens betydelse för turistnäringen i kommunerna och påtalar att det finns en risk för att ett beträdnadsförbud hämmar besöksnäringen. Länsstyrelsen delar kommunernas ståndpunkt att turistnäringen har en mycket stor betydelse för regionen och att Vildmarksvägen ett mycket populärt utflyktsmål. Därför strävar Länsstyrelsen efter att området, i den mån det är förenligt med syftet med skyddet, ska vara tillgängligt för besökare även under perioden med beträdnadsförbud. Länsstyrelsen delar inte uppfattningen om att ett beträdnadsförbud skulle avskräcka från att besöka Vildmarksvägen. Tillträdesförbudet har funnits under fem år tidigare och detta har, såvitt Länsstyrelsen känner till, inte minskat områdets attraktionskraft som besöksmål. Länsstyrelsen har ändrat föreskrifterna något för att bemöta inkomna yttranden. Förutom att färdas på Vildmarksvägen är det också tillåtet att stanna till på parkerings- och informationsplatser invid vägen. Undantagna från beträdnadsförbudet är också vissa vandringsleder. Det är alltså möjligt att på skidor eller till fots ta sig till delar av fjällområdet som inte omfattas av fågelskyddsområdet, samt till Børgefjells nationalpark på den norska sidan. Innehavare av giltigt fiskekort har möjlighet att ta sig till det populära fiskevattnet Övre Raavrenjaevrie via en upplåten led. Så fort snösmältningen tillåter öppnas ett antal iordningsställda rastplatser också för allmänheten att stanna till vid. Företag och organisationer kan söka Länsstyrelsens tillstånd för att utföra färdledarledda friluftaktiviteter inom området, under förutsättning att hänsyn till fågellivet tas.

Markägaren; Statens Fastighetsverk, anser i sitt yttrande att beträdnadsförbudet går stick i stäv med att området är utpekad som riksintresse för friluftsliv. Länsstyrelsens bedömning är att fågelskyddsområdet förvisso begränsar möjligheterna att nyttja området för friluftsliv under en månad per år, men att områdets värden för friluftslivet i övrigt består. Även under perioden med beträdnadsförbud finns flera möjligheter till naturupplevelser och friluftaktiviteter.

Jämtlands ornitologiska förening (Jorf) yttrar sig om att en kartläggning av skyddsvärda delområden bör föregå en sådan åtgärd som ett fågelskyddsområde med beträdnadsförbud. Länsstyrelsens bedömning är att utifrån befintligt underlag så krävs ett fågelskyddsområde med nuvarande utformning. Länsstyrelsen tar gärna del av den kartläggning som Jorf ämnar genomföra.

Sametinget påtalar i sitt yttrande att motordrivet fordon vid skydds jakt på rovdjur inte bör hindras av föreskrifterna. I övrigt har de inget att erinra mot beslutet. Länsstyrelsen har gjort ett tillägg i undantagen från föreskrifterna efter Sametingets yttrande.

Utöver ovan nämnda yttranden har ett flertal privatpersoner inkommit med kommentarer, synpunkter och förslag på beträdnadsförbudet och dess utformning. Länsstyrelsen har beaktat dessa och även tillmötesgått några av de förslag till ändringar som kommit in och som bedöms vara förenliga med fågelskyddsområdets syfte.

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Naturvårdsenheten

Intresseprövning

Föreskrifterna är framtagna för att tillgodose syftet med skyddet och är anpassade till fågelskyddsområdets värden och den hotbild som föreligger. Föreskrifterna är avsedda att begränsa störning på fågellivet under häckningsperiod, samt möjliggöra tillräcklig tillsyn. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Förenlighet med riksintresseområden och översiktsplan

Länsstyrelsen bedömer enligt 5 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark och vattenområden m.m. att beslutet om ändrade föreskrifter och utökning av området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i miljöbalkens 3 och 4 kapitel samt att det är förenligt med för området gällande kommunal översiktsplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen bedömer att skäl saknas för att genomföra en särskild konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. De föreslagna föreskrifterna utgörs av bestämmelser som under en kort period begränsar rätten att färdas och vistas i ett område. Föreskrifterna förändrar till viss del förutsättningarna för företag som i sin verksamhet allemansrättsligt nyttjar området, genom att tillstånd från Länsstyrelsen krävs. Konsekvenserna för allmänheten eller i övrigt bedöms sammantaget vara så begränsade att det saknas skäl för att en särskild konsekvensutredning

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos mark- och miljödomstolen, se bilaga 3.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jöran Hägglund efter föredragning av naturvårdshandläggare Cecilia Odelberg. I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Susanna Löfgren, biträdande länsråd Bengt-Åke Strömquist, chef för naturskydd och förvaltning Per Sander, samt chefsjurist Jon Paulsson.

Jöran Hägglund
(beslutande)

Cecilia Odelberg
(föredragande)

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Naturvårdsenheten

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar

Information

Enligt 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får Länsstyrelsen meddela dispens från föreskrifter den har meddelat för ett djurskyddsområde om det finns särskilda skäl. En sådan dispens får ges endast om det är förenligt med föreskriftens syfte.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8§ miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att fågelskyddsområdets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a§§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar.

Utöver fågelskyddsområdets föreskrifter gäller fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).

Sändlista

Beslut, med bilagor

Statens fastighetsverk, sfv@sfv.se

Voernese sameby, Nils Aron Kristoffersson Kroik, nejlakroik@gmail.com

Bergsstaten, mineinspect@bergsstaten.se

Børgefjell nasjonalparkstyre, Tore Tødås, Postboks 2600, 7734 Steinkjer, Norge

Destination South Lapland, rasmus.westerberg@southlapland.com

Johan Sernheim, Norderåsen 645, 836 93 Häggenås

Jämtlands ornitologiska förening, info@jorf.se

Lantmäteriet, lantmateriet@lm.se

Länsstyrelsen i Västerbottens län, vasterbotten@lansstyrelsen.se

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Nils Olofsson, Leipikvattnet, 839 93 Stora Blåsjön

Norrhelikopter i Vilhelmina AB, Kullsjöv. 22, 912 98 Klimpfjäll,

Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Strömsunds kommun, stromsunds.kommun@stromsund.se

Sigrid Ann-Mari Kristoffersson, Margits väg 8, 917 04 Borgafjäll

Sveriges Geologiska Undersökning, sgu@sgu.se

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se

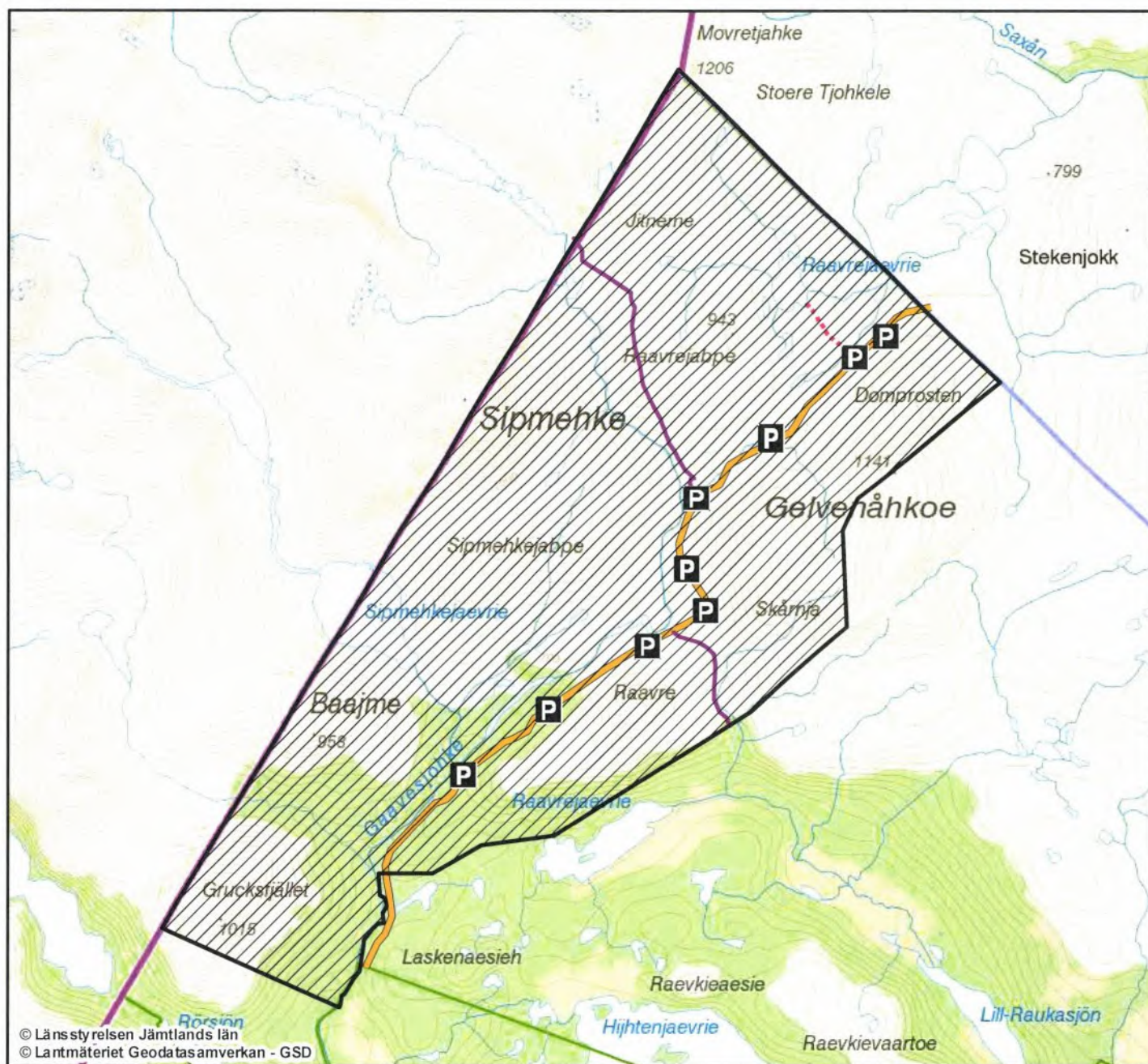
Transportstyrelsen, luftfart@transportstyrelsen.se

Vilhelmina södra sameby, Tomas Nejne, Fack 2077, 912 98 Klimpfjäll,

Vilseledaren, August Alvtegen Lundgren, info@vilseledaren.se

Beslutskarta fågelskyddsområde Skåarnja Beträdnadsförbud 10 juni - 10 juli

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

Teckenförklaring

- Föreskrifts område
- Parkeringsplats, rastplats, informationsplats undantagna beträdnadsförbudet
- Väg bana undantagen beträdnadsförbudet
- Led tillåten att beträda med giltigt fiskekort
- Leder undantagna beträdnadsförbud

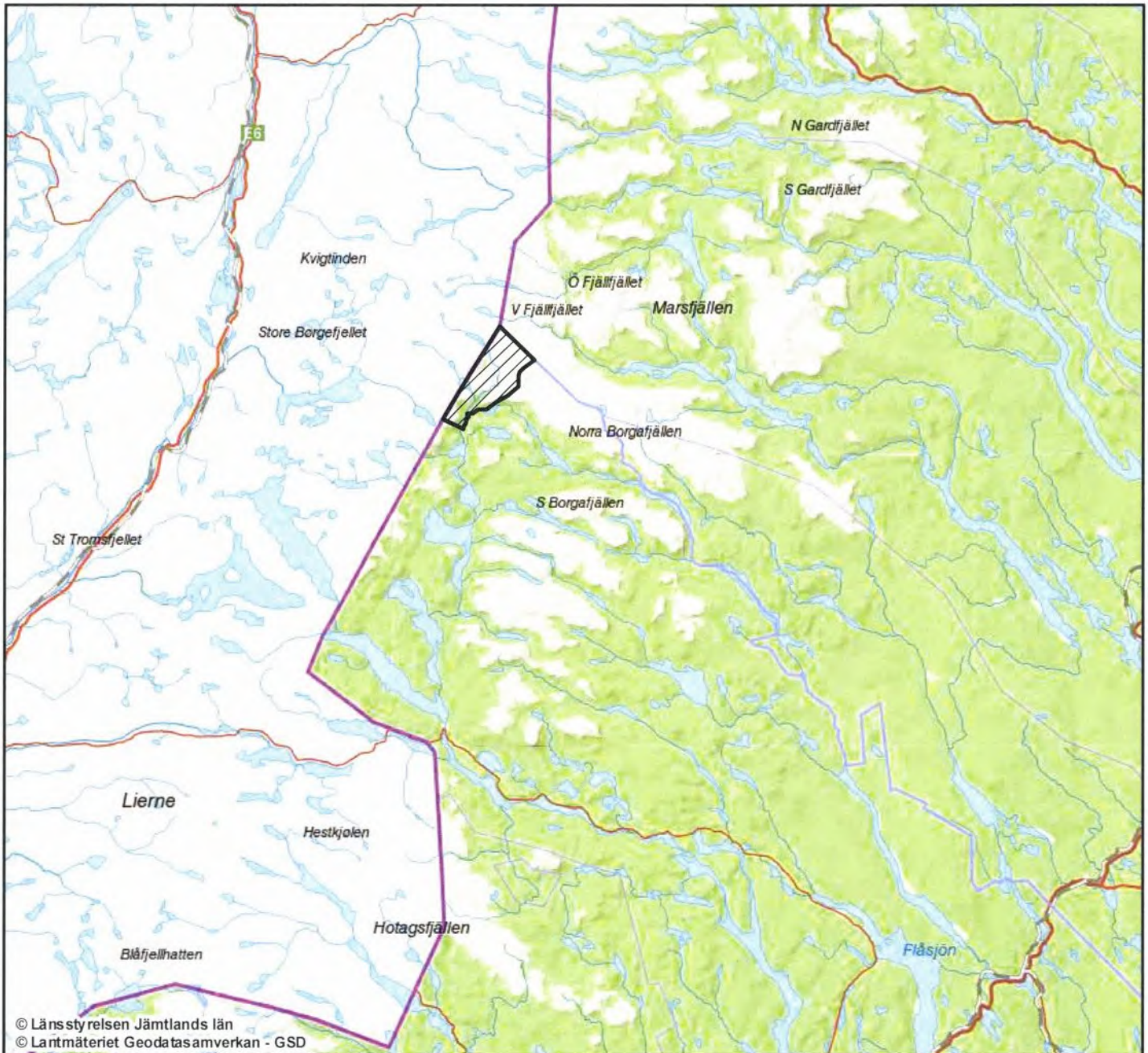
0 1 2 3 4 5 km

Skala (A4) 1:110 000

Fågelskyddsområde Skåarnja Översiktskarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

Teckenförklaring

 Föreskrifts område

0 10 20 30 40 50 km

Skala (A4) 1:1 000 000

Bilaga 3

Hur man överklagar till mark- och miljödomstolen

Om ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan ni överklaga hos Mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt.

Det gör ni genom att skriftligen

- tala om vilket beslut ni överklagar, till exempel genom att ange ärendets diarienummer
- redogöra för dels varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur ni anser att beslutet ska ändras.

Ni ska i överklagandet uppge namn, adress och kontaktuppgifter.

Om ni har handlingar eller annat som ni vill åberopa till stöd för er ståndpunkt så bör ni skicka med det.

Överklagandet ska lämnas eller skickas till länsstyrelsen, se adress nedan. Om inte länsstyrelsen ändrar sitt beslut kommer överklagandet och handlingarna i ärendet att skickas till mark- och miljödomstolen.

Länsstyrelsen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet. I annat fall kan ert överklagande inte prövas.

Om ni behöver veta mer om hur ni ska gå till väga, så kan ni vända er till Länsstyrelsen Jämtlands län, telefonnummer 010-225 30 00.

Byrkije nasjonalparkstyre/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/377-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 24.04.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	21/2018	20.06.2018

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark for oppføring av 2 reingjeterhytter - Tjåehkere sijte

Forvalters tilrådning:

Forvalter avstår fra å fremme tilrådning i saken og henviser til alternative utkast til vedtak i saksutredningen.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag.
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

Tjåehkere sijte (Østre Namdal reinbeitedistrikt) søker i brev av 24.02.2017 om dispensasjon fra verneforskriften for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark for oppføring av 2 reingjeterhytter. Hyttene ønskes plassert ved Viermajælla i Virmadalen og på høyde 791 ved Bissegelva vest for Litle Kjukkelen.

Årsaken til at søknaden ikke er tatt til behandling tidligere er at tiltakshaver ble bedt om å levere tilleggsopplysninger til søknaden. Etterlyst informasjon og distriktsplan ble mottatt 09.03.18. Nasjonalparkstyret og rådgivende utvalg er orientert om status for søknaden.

Kart som viser plassering av omsøkte hytter

Tiltaket det søkes dispensasjon for er ingen ny sak, den har en historikk som det er viktig at nasjonalparkstyret har med seg i de videre vurderingene av søknaden. Det gis her i saksutredningen et kort resyme av historikken. I årenes løp (fra 1996) har det vært mye kommunikasjon mellom ulike parter, og det vil bli for omfattende å referere alle detaljene i saksutredningen.

Saken startet sommeren 1996 ved at Tjåehkere sijte (Østre Namdal reinbeitedistrikt) oppførte 2 gjeterhytter i Børgefjell nasjonalpark på de lokasjonene det nå søkes dispensasjon for. I brev av 23.05.1996 fra Østre Namdal reinbeitedistrikt ble Hattfjelldal kommune informert om tiltaket. Kommunen varslet Fylkesmannen i Nordland om at hyttene var under oppføring, Fylkesmannen tilskrev distriktets leder om at det ikke var søkt om dispensasjon fra fredningsbestemmelsene samtidig som politiet ble bedt om å igangsette etterforskning av saken. Med grunnlag i etterforskningen utferdiget Politimesteren i Helgeland et forelegg til Østre Namdal reinbeitedistrikt for overtredelse av straffeloven, reindriftsloven og fredningsbestemmelsene for Børgefjell nasjonalpark. Reinbeitedistriktet erklærte skriftlig den 18.09.97 at forelegget ikke ble vedtatt/akseptert.

Saken gikk videre til Alstadhaug herredsrett som avsa dom 19.01.1998 med konklusjon om at tiltaket var ulovlig fordi det ikke var godkjent etter fredningsbestemmelsene for Børgefjell nasjonalpark og reindriftslovens bestemmelser for oppføring av gjeterhytter. Distriktet anket dommen til Hålogaland lagmannsrett.

Etter herredsrettens domsavsigelse om at tiltaket var ulovlig søkte distriktet i brev av 18.02.1998 om tillatelse til permanent plassering av hyttene. Fylkesmannen svarte med at de ville avvente dom i lagmannsretten før søknaden ble behandlet.

Hålogaland lagmannsrett avsa dom 11. desember 1998. Konklusjonen ble den samme som i herredsretten, at tiltaket med oppføring av gjeterhytter var ulovlig ved at det ikke forelå tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Etter dom i lagmannsretten svarte Fylkesmannen i brev av 04.10.99, med henvisning til dommen fra lagmannsretten, at de ulovlig oppsatte hyttene måtte fjernes. Fylkesmannen var videre av den oppfatning at antallet husvære i nasjonalparken ikke burde økes

ytterligere da det allerede var en rekke husvære i området. Men at Gaukarhytta kunne erstattes med ny hytte som kunne fungere som reingjeterhytte, dette under forutsetning av at hytta ble plassert slik at den ikke berørte spesielle verneverdier og ble lite synlig terrenget. Dette var da svar på distriktets søknad av 18.02.98 om tillatelse til permanent plassering av hyttene.

Det ble etter dette en del kommunikasjon mellom partene om hvorvidt det var vernemyndigheten eller reindriftsforvaltningen som hadde avgjørelsesmyndighet i forhold til søknaden. Dette ift. daværende fredningsbestemmelser. I brev av 22.09.2000 konkluderte Direktoratet for naturforvaltning med at Fylkesmannen var forvaltningsmyndighet, og derfor skulle vurdere søknaden etter fredningsbestemmelsene. Noe som skulle tydeliggjøres ved forskriftsendringen i forbindelse med utvidelsen av Børgefjell nasjonalpark.

Hyttene ble fjernet i 2001/2002 etter pålegg fra Regjeringsadvokaten som reiste søksmål i Alstadhaug herredsrett. Søksmålet ble trukket etter at partene inngikk forlik.

I kgl.res. av 29. august 2003 fastsettes ny verneforskrift for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark. I § 3 pkt. 1.3a) var det tydeliggjort at forvaltningsmyndigheten kunne gi tillatelse til oppføring av bygninger og anlegg i forbindelse med reindrift og oppsyn.

I 2009 ble forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark godkjent. Her er det beskrevet retningslinjer for reindriftsnæringen ved søknader til formål som krever dispensasjon og saksbehandlingsregler for dette.

14. juni 2011 søker Tjåehkere sijte på nytt om dispensasjon for oppsetting av gjeterhyttene. I tillegg til de 2 tidligere omsøkte hyttene ble det søkt om dispensasjon for å sette opp ny hytte ved Gaukaren. Det vil si at det ble søkt om dispensasjon for å sette opp 3 nye hytter.

31.11.2011 gjennomføres befaring hvor representanter fra reinbeitedistriktet, reindriftsforvaltningen, Sametinget, Statskog og fylkesmennene deltok.

I brev av 01.12.2011 fra Sametinget ble det gitt tilbakemelding om at hytta ved Gaukaren kunne være et automatisk fredet kulturminne (eldre enn 100 år) Noe som betydde at hytten ikke kunne rives. Men det kunne aksepteres at det ble satt opp ny hytte i samme område. Ettersom det ikke er søkt om å sette opp ny hytte på denne lokasjonen omtales ikke dette videre i saksutredningen.

Gaukarhytta 2014

I brev av 05.12.2011 avslo Fylkesmannen søknad om dispensasjon fra verneforskriften. Begrunnelsen for avslaget var manglende oppfyllelse av krav i forvaltningsplanen om at nødvendige gjeterhytter og anlegg skulle være forankret i godkjent distriktsplan. Videre at når distriktsplan forelå med tilfredsstillende beskrivelser av omfanget og effekten av gjeterhytter kunne Fylkesmannen ta søknaden opp til ny behandling.

I etterfølgende kommunikasjon mellom partene ble det diskutert om det forelå en distriktsplan eller ikke. Reindriftsforvaltningen, sammen med reinbeitedistriktet argumenterte for at det forelå godkjente bruksregler som ga føringer for det som skulle komme i en ny distriktsplan. Bruksreglens beskrivelser av gjerder og andre faste anlegg ble oversendt forvaltningen (bruksreglene er for intern bruk) Distriktet hadde også en eldre plan etter gammelt lovverk som ga føringer for faste anlegg som reinbeitedistriktet mente dekket forvaltningens kunnskapsbehov.

15.01.2012 klaget Tjåehkere sijte på Fylkesmannens avslag hvor det ble bedt om at vedtaket ble omgjort slik at distriktet kunne sette opp hyttene.

Fylkesmannen svarer på klagen i brev av 13.04.2012 med å opprettholde vedtaket og videresendte klagen til Direktoratet for naturforvaltning som klagemyndighet.

09.07.2012 svarer Direktoratet for naturforvaltning med å opprettholde Fylkesmannens vedtak, dvs. at det ble gitt endelig avslag på søknad om dispensasjon. Direktoratet for naturforvaltning, som klageinstans kan vurdere alle sider av en sak ved klagebehandling, også å ta hensyn til nye omstendigheter og opplysninger. I sin behandling ga Direktoratet for naturforvaltning en utdypende vurdering av ulike forhold ved tiltaket og konkluderer til slutt med at behovet for gjeterhytter måtte vurderes opp mot mulige skader og ulemper for naturmangfold og verneformål i nasjonalparken. Direktoratet mente de ikke hadde tilstrekkelig kunnskap om hvordan reindriftsnæringens bruk av området ville påvirke verneverdiene. Særlig manglet flere konkrete opplysninger om behovet for barmarkskjøring før og etter en eventuell oppføring av gjeterhyttene. Dette var da opplysninger som skulle være tilgjengelig ved en gjennomarbeidet og godkjent distriktsplan jf. reindrifftslovens § 62.

12.12.2012 behandlet områdestyret for Nord-Trøndelag søknaden ift. reindrifftslovens bestemmelser, dette etter at direktoratet hadde gitt endelig avslag på søknaden. Områdestyret ba i sitt vedtak Fylkesmannen i Nordland/Direktoratet for naturforvaltning gjenoppta saken, og om nødvendig innhente de opplysninger som måtte kreves slik at kunnskapsgrunnlaget ble tilstrekkelig og at de med nødvendige justeringer kunne fatte positivt vedtak.

Fra områdestyret ble saken sendt videre til Reindrifftsforvaltningen i Alta, i brev av 05.12.2013 fattet reindrifftsdirektøren følgende vedtak:

«Med hjemmel i lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift om godkjenning av gjeterhytter i reindrifften § 21 avslås søknaden fra Østre Namdal Reinbeitedistrikt om tillatelse til oppføring av 3 gjeterhytter på Børgefjell i Hattfjell kommune»

Til reindrifftsdirektørens vedtak ble det gitt følgende begrunnelse:

«Forvaltningsmyndigheten for Børgefjell nasjonalpark må godkjenne tiltaket etter vernebestemmelsene før tiltakene eventuelt kan tillates etter reindrifftslovens § 21. Østre Namdal reinbeitedistrikt anbefales derfor til å gå i dialog med forvaltningsmyndigheten for nasjonalparken slik at forvaltningsmyndigheten får de nødvendige opplysninger om reindrifftsnaeringens aktivitet i Børgefjell slik at det eventuelt kan gis dispensasjon fra verneforskriften til de omsøkte gjeterhyttene»

08.05.2013 ble Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre konstituert som ny forvaltningsmyndighet for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark med myndighet til å fatte vedtak etter verneforskriften. På møte med nasjonalparkstyret og rådgivende utvalg den 20. november 2013 orienterte fungerende nasjonalparkforvalter om status for saken.

I brev av 24.02.2017 søker Tjåehkere sijte for tredje gang om dispensasjon fra verneforskriften for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark for oppføring av 2 reingjeterhytter. Søknaden er satt opp på Landbruksdirektoratets standardskjema for godkjenning av gjeterhytter i reindrifften etter reindrifftslovens § 21. Til søknaden ble det gitt muntlig tilbakemelding om at tiltakshaver måtte komme med tilleggsinformasjon som svarte på de tilbakemeldingene som var gitt i direktoratets klagesaksbehandling og Fylkesmannens tilbakemelding på tidligere gitte avslag. Dette i hovedsak gjennom godkjent distriktsplan som beskriver det totale behovet for hytter i området med plassering i terreng, behovet for motorferdselen i forbindelse med bygging og drift/bruk av hyttene og endringer i motorferdselen som følge av hyttene i utøvelsen av reindrifften i området. Videre

informasjon om evt. samordning mellom distriktene ved kantgjeting mot nabolokalt for å unngå en utvikling hvor det etableres gjeterhytter med få kilometers avstand langs grensene mellom distriktene.

I brev av 08.03.2018 ga Tjåehkere sijte en skriftlig tilbakemelding på reindriftas behov for reingjeterhyttene samt at vedtatt distriktplanen ble oversendt. I distriktplanen er det lagt inn følgende beskrivelse av planlagte gjeterhytter:

Det planlegges to nye gjeterhytter i Børgefjell. En i området Viermjævrie og en i området Bissiejohke/Stoerretjohkele. Hytten ved Gievkere planlegges restaurert, eventuelt bygge ny. Overtakelse av statsskogs hytte i Fiskløysdalen, Hartkjølen.

Utover dette inneholdt ikke distriktplanen informasjon om totalbehovet for hytter, samarbeid med nabolokalt om anlegg, hyttenes påvirkning på motorferdsel mm. Men i brevet orienteres det om at gjeterhyttene vil bidra til å redusere bruken av motorkjøretøy da gjeterne kan være i området over lengre tid. Tjåehkere sijte orienterer videre om at de har avtale med Byrkije sijte om å kunne benytte områdene inn i Byrkije til vår og sommerbeiter. I nordvest har Tjåehkere avtale om vårbeite/kalvingsland opp Rørskardet til Simskardelva. I nordøst har Tjåehkere avtale om å benytte områder opp mot Gapsfjella til sommerbeiter. Det fremheves videre at det er viktig for hele området at reinflokkene til de forskjellige gruppene holdes mest mulig adskilt slik at de ikke samles i store flokker slik at slitasjen på beitene og terrenget ikke blir for stort.

Søknaden er ikke tatt opp til behandling i faglig rådgivende utvalg.

Verneforskriften og naturmangfoldlovens rammer

Verneforskriften for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark er i utgangspunktet forankret i naturvernloven. Naturvernloven er senere erstattet av naturmangfoldloven, men tidligere vedtak er videreført, jf. lovens § 77.

Formålet med vernet er å bevare et stort naturområde tilnærmet fritt for tekniske inngrep, med store villmarkspregede områder for å sikre biologisk mangfold og et naturlig forekommende plante- og dyreliv med bl.a. truede og sårbare arter, samt å ta vare på geologiske forekomster og kulturminner.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Mål for forvaltningen av verneområdet er å finne i nml § 33 der det heter at:

Verneområder på land, i vassdrag og i sjø etter dette kapittel skal bidra til bevaring av

- a) variasjonsbredden av naturtyper og landskap,*
- b) arter og genetisk mangfold,*
- c) truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter,*
- d) større intakte økosystemer, også slik at de kan være tilgjengelige for enkelt friluftsliv,*
- e) områder med særskilte naturhistoriske verdier,*
- f) natur preget av menneskers bruk gjennom tidene (kulturlandskap) eller som også har kulturhistoriske verdier, og tilrettelegging for bruk som bidrar til å opprettholde naturverdiene,*
- g) økologiske og landskapsmessige sammenhenger nasjonalt og internasjonalt, eller*
- h) referanseområder for å følge utviklingen i naturen.*

Nml § 35 spesifiserer hva opprettelsen av nasjonalparker skal oppnå:

«Som nasjonalpark kan vernes større naturområder som inneholder særegne eller representative økosystemer eller landskap og som er uten tyngre naturinngrep. I nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. Forskriften skal verne landskapet med planter, dyr, geologiske forekomster og kulturminner mot utbygging, anlegg, forurensning og annen aktivitet som kan skade formålet med vernet, og sikre en uforstyrret opplevelse av naturen. Ferdsel til fots i samsvar med friluftslovens regler er tillatt. Slik ferdsel kan bare begrenses eller forbys i avgrensede områder i en nasjonalpark, og bare dersom det er nødvendig for å bevare planter eller dyr, kulturminner eller geologiske forekomster»

Børgefjell/Byrkije er Norges nest eldste nasjonalpark og god forvaltning av nasjonalparken vil bidra til å nå alle målene i nml. § 33 i større eller mindre grad.

Siste del av punkt c) *økologiske funksjonsområder for prioriterte arter* er siden forrige søknadsrunde blitt meget relevant for Børgefjell fordi fjellrev ble prioritert art med egen forskrift fastsatt ved kongelig resolusjon av 23. januar 2015. I henhold til denne forskriftens § 3 er *«enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse av fjellrev forbudt. Som ødeleggelse regnes fysisk ødeleggelse av fjellrevhi, herunder tomme hi, og andre handlinger dersom de er egnet til å skade, forstyrre eller på annen måte forringe individer av arten»*

Miljødirektoratet er forvaltningsmyndighet etter forskrift om fjellrev og kan, etter søknad, gjøre unntak fra forbudet i § 3 i samsvar med naturmangfoldloven § 24 femte ledd. Dette betyr at tiltakshaver må avklare med Miljødirektoratet om tiltaket kommer i konflikt med fjellrev og om det eventuelt må søkes om dispensasjon.

I punkt f) vises det til kulturlandskap, i denne sammenheng forstått som landskap med vegetasjon og former preget av menneskelig bruk gjennom tidene, og andre landskap det knytter seg kulturhistoriske verdier til. Børgefjell/Byrkije nasjonalpark er et slikt område, med særlig vekt på at vern av landskapet og naturen her vil kunne bidra til å styrke den historiske identiteten i befolkningen. Ivaretagelse av naturgrunnet for samisk kultur er derfor viktig og det bør legges opp til en fortsatt bærekraftig bruk av området så lenge det bidrar til å opprettholde naturverdiene.

Børgefjell/Byrkije er samtidig *«villmark»* og det at landskapet er uten inngrep skal tillegges vekt. At området er *«villmark»* eller *«urørt»* betyr ikke at området ikke er brukt, men står i motsetning til et kultivert landskap som domineres av menneskeskapte installasjoner og natur (artssammensetning og naturtyper) som i det alt vesentlige er framkommet som følge av menneskers bruk av naturen.

Vurderinger som nasjonalparkstyret må gjøre

Under omtales de tema som det er naturlig gjøres en vurdering og vektning av etter verneforskriften ved behandling av søknaden. Det er søker som må belyse hva det søkes om og hvilken bruk og endringer av bruk søknaden medfører, så er det forvaltningsmyndighetens oppgave å vurdere hvordan dette påvirker verneverdiene og formålet med Børgefjell/Byrkije nasjonalpark positivt eller negativt.

Gjeterhytter er en nødvendig og akseptert del av reindrifta. I dette tilfellet er det søknad om to hytter i et relativt begrenset område av nasjonalparken. Avstandene mellom hyttene er i luftlinje ca. 8 km. Hyttene er tegnet i moderat størrelse. I tillegg informeres det i distriktsplanen om at Gaukarhytta planlegges restaurert, denne hytten ligger mellom de to omsøkte hyttene.

I nasjonalparken er det, ihht. reindriftskart registrert 16 husvære tilknyttet reindriften. I tillegg har de fleste siidaandelene i Tjåehkere sijte egne hytter på sommerboplassen Johkegaske (Virmaneset) I randsonen til nasjonalparken finnes det også husvære som benyttes i reindriften. Det henvises her til vedlagte kart.

Behovet begrunnes med at det er viktig for distriktet å ha tilgjengelige gjeterhytter i Børgefjell. Gjeterhytter vil forenkle gjetingen med at de kan være tilstede i området over lengre tid. Reinen skal gjetes gjennom hele perioden og det er store avstander. De vil også være en sikkerhet for gjeterne. Det er skrin

vegetasjon og ved regn vokser elver og bekker raskt slik at de kan være vanskelig å passere. Gjeterhytten ved Litle Kjukkelen blir liggende sentralt i området. Det er mange vann og elver/bekker som kan isolere området ved mye nedbør. Effektiv gjeting er viktig for hele området ved at reinflokkene til de forskjellige gruppene holdes mest mulig adskilt slik at de ikke samles i for store flokker slik at slitassen på beitet og terrenget ikke blir for stort.

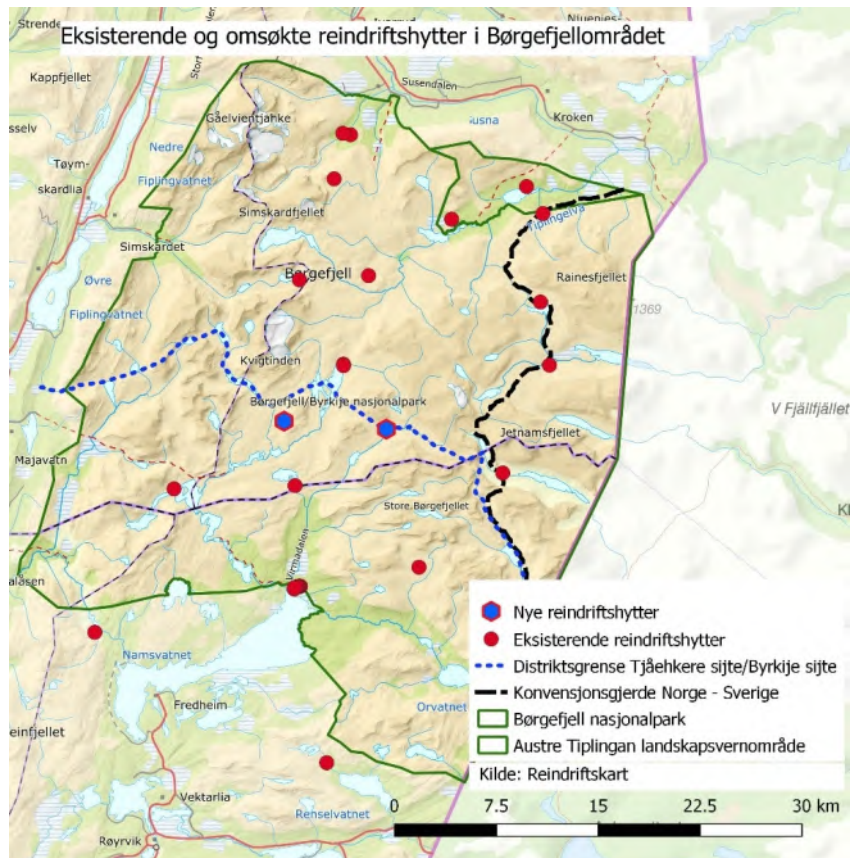
I tidligere oversendelser er det gitt en vurdering om at hyttene vil medføre redusert behov for transport frem og tilbake i området. Dagens motorferdselsbruk er i liten grad angitt i søknad og distriktsplan. Distriktsplanen har følgende beskrivelse av motorferdselen på side 7:

«Distriktet bruker barmarkskjøretøy til utøvelse av driften på barmark, både transport og samling, driving, gjeting og tilsyn. Bruken er satt til et minimum og det er vanskelig å kartfeste kjøretraseer for samling, driving og gjeting men de mest brukte traseene er kartfestet på www.reindrift.no. Helikopter benyttes også en del, hovedsakelig i forbindelse med kalvemerking og til slakt. Snøscooter benyttes hovedsakelig på snøføre»

Kjøremønster, både på snødekt mark og ikke minst på barmark kan endre seg hvis de omsøkte gjeterhyttene bygges. Det kan etableres mer eller mindre faste traséer inn mot hyttene og mellom hyttene, videre kan de fungere som nav for reindriftas ferdsel i området.

Landskap

Landskap er et av temaene det er viktig å sikre ikke påvirkes negativt av en eventuell tillatelse. Det framgår av nml. § 35 at det er viktig å bevare nasjonalparkene som i hovedsak naturområder og at de består uten tyngre naturinngrep. Urørthet er et viktig kriterium. Når en ser på formålet med nasjonalparken er også villmarkspreget viktig. Hva er villmarkspreget? Villmarkspreget kan defineres som fravær av menneskelige installasjoner. Det er utviklet et verktøy for vurdering av inngrepsfrihet, hvor den sonen som er lengst fra tyngre tekniske inngrep kalles villmarkspregede områder. Her vil kriteriet

Reindrifthytter i Børgefjellområde ihht. reindriftskart.

være minimum 5 km fra tyngre tekniske inngrep. Størstedelen av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark er slike områder og utgjør et av de største sammenhengende områdene som er uten tyngre tekniske inngrep.

Det vil være viktig for ivaretagelsen av formålet med nasjonalparken at landskap med villmarkspreget ivaretas. De omsøkte hyttene vil påvirke landskapsbildet og hvis det skal gis dispensasjon er det avgjørende å vurdere plassering. Det er her en motsetning mellom søkers ønske om at hyttene skal plasseres eksponert i terrenget for best mulig overblikk over arealene rundt og hensynet til landskap som tilsier at hyttene plasseres mest mulig skjult i terrenget. Hyttene tenkes plassert i området over tregrensa med begrenset mulighet for skjul, det må også tas hensyn til snøforholdene. Søker har ikke angitt noen alternative plasseringer.

Mulige skader og ulemper som oppføring av omsøkte hytter medfører må sees i lys av verneformålet for nasjonalparken. Bygging av hyttene vil føre til at det vil bli flere tekniske inngrep, noe som kan redusere området villmarkspreget. Videre vil terrenginngrep kunne skade truede og sårbare arter, samt vegetasjonen for øvrig. I perioden hvor hyttene oppføres vil det midlertidig kunne bli mer motorferdsel, støy og uro i området.

Biologisk mangfold

Børgefjell/Byrkije er et viktig område for en rekke fugl og pattedyr. Spesiell vektlegges områdets referanseverdi som kanskje det eneste området i Norge med en, over tid, levedyktig bestand av fjellrev. Området er også nasjonalt referanseområde i det henseende. I tillegg til fjellrev kan sædgås og snøugle neves som svært truede arter som bruker området. Selve bygginga av hyttene med ferdsel og det fysiske inngrepet er en del av vurderingen, vilkår om tid på året for frakt av materialer og utstyr kan vurderes ved en evt. innvilgelse av søknad. Den andre delen vil være vurdering av hvilken påvirkning bruken av gjeterhyttene vil ha på dyrelivet, og hvilke følgeeffekter etableringen av hyttene vil ha. Den ene hytte tenkes plassert ved Litle Kjukkelen. Områdene rundt er særlig viktige viltområder i nasjonalparken. Her er det registrert flere forskjellige sårbare og truede arter.

Reindriftsnæringens behov for å oppføre gjeterhytter ved Litle Kjukkelen og Viermajælla begrunnes med behovet for å effektivisere reindriften og øke sikkerheten for utøverne slik som redegjort for tidligere i saksutredningen. Dette må vurderes opp mot mulige skader og ulemper oppføring av hyttene vil medføre på verneverdiene og naturmangfoldet i området.

En positiv effekt ved oppføring av gjeterhyttene kan bli at reindriftenes behov for motorferdsel inn i området blir redusert, da utøverne slipper å kjøre til og fra området for å føre tilsyn samt bedre kontroll på reinflokkene for å unngå sammenblanding og store flokker.

Prinsippene i naturmangfoldlovens § 8 til 12.

Søknaden må vurderes etter naturmangfoldlovens prinsipper i lovens § 8 til 12 hvor det er tiltakets påvirkning på naturmangfoldet som skal vurderes.

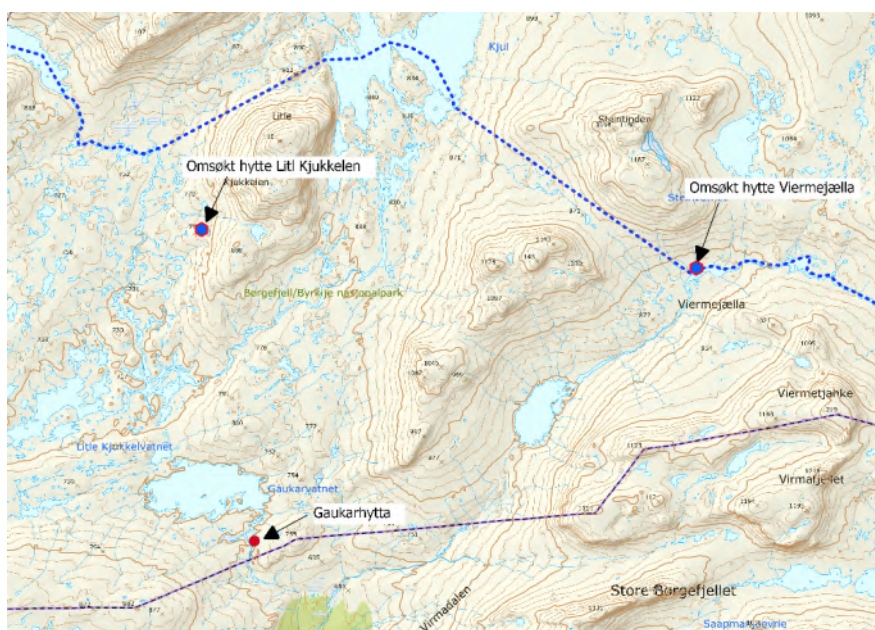
Kunnskapsgrunnlaget § 8

Det fremgår av naturmangfoldloven § 8 at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er mulig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapen om naturmangfoldet i området er hentet fra tidligere saksdokumenter, søknad, distriktsplan, forvaltningsplan for Børgefjell nasjonalpark, artskart og naturbase.

Området hvor gjeterhytte vest for Litle Kjukkelen ønskes lokalisert, er ifølge Naturbase hekkeområde for storlom som i Norsk Rødliste for arter av 2015 er kategorisert som livskraftig. I rødliste av 2010 som ble brukt som kunnskapsgrunnlag ved forrige søknadsrunde var status nært truet. I hekketida er arten sårbar for forstyrrelser. Arten antas å ha en stabil bestand i Midt- og Nord-Norge.

I naturbase foreligger det også registreringer på at dette var et svært viktig område for arter som snøugle, fjellrev og dverggås. For fjellrev er Børgefjell fortsatt et nasjonalt svært viktig område. Det er registrert fjellrevhi i området og ettersom fjellrev er blitt prioritert art med egen forskrift må tiltakshaver avklare med Miljødirektoratet om det eventuelt kreves dispensasjon før tiltak iverksettes. Når det gjelder snøugle er det flere år siden siste dokumenterte hekking i Børgefjell, men habitatet ansees likevel som svært verdifullt for arten. Dverggåsa er så sterkt truet at det kun er et fåtall individer igjen i Norge. Fra begynnelsen av 1990 tallet har det ikke blitt registrert hekking utenfor Finnmark fylke, Børgefjellområdet er et av de siste områdene utenfor Finnmark hvor det er registrert hekking. Det er iverksatt tiltak for å ivareta og sikre arten hvor den fennoskandiske bestanden har gode resultater å vise til. Bestanden som for et tiår tilbake var på randen til utryddelse har nå hatt en liten økning. Tidligere viktige områder for arten bør derfor forsøkes ivaretatt med tanke på reetablering.

Den omsøkte hytta ved Little Kjukkelen vil bli liggende i et relativt klart avgrenset landskapsrom. Dette området er særlig produktivt, berggrunnen består av kalkholdige bergarter som marmor og kalkglimmerskifer og andre næringsrike stoffer som grønnstein og amfibolitt. Stedvis er det tykt morenedekke i området. I denne delen av nasjonalparken er det mange sjøer og elver og rikt dyreliv. Det er ingen tekniske inngrep i dette området.

Området hvor gjeterhytta i Viermejølla ønskes plassert er en dal med store landskapskvaliteter som framstår som urørt. Det er ikke bygninger eller andre innretninger i dalen. Berggrunnen er skrinn og store deler av området består av gneis dekt av morenemateriale. Det er ikke registrert spesielt sårbare arter i det aktuelle området.

I forvaltningsplanen for nasjonalparken, side 29 heter det at oppføring av gjerder, sanketrøer og andre anlegg i reindriften skal være forankret i distriktsplanen, jf reindriftingslovens regler. Distriktsplanen bør være så god på områdene barmarkskjøring, lufttransport, behov for gjeterhytter og permanente gjerder, bruer og klopper at de kan brukes som faglig grunnlag for forvaltningsmyndighetens vurderinger av eventuelle tiltak og aktiviteter. Nødvendige nye gjeterhytter og anlegg (permanente gjerder ol.) for reindriften skal være forankret i godkjent distriktsplan. Videre heter det at eventuelle nye hytter eller gammer for bruk i reindriften ikke bør overstige en størrelse på 25m² og skal utformes og plasseres minst mulig synlig i terrenget. Det skal også være en restriktiv holdning til utvidelser. Nasjonalparkstyret må i sin saksbehandling vurdere om distriktsplan er omfattende nok til å brukes som faglig grunnlag for forvaltningen av nasjonalparken og for behandling av søknaden.

Føre-var-prinsippet § 9

Verneformålet for Børgefjell nasjonalpark er som nevnt å bevare et stort naturområde tilnærmet fritt for tekniske inngrep, med store villmarkspregede områder for å sikre biologisk naturmangfold og et naturlig forekommende plante- og dyreliv med bl.a. truede og sårbare arter, samt å ta vare på geologiske forekomster og kulturminner.

Når det gjelder ønske om oppføring av gjeterhytte ved Litle Kjukkelen er det et viktig område for en rekke sårbare og truede arter. Området er særlig produktivt, med et rikt dyreliv. Verneformålet for nasjonalparken er å sikre et plante- og dyreliv med truede og sårbare arter. Forvaltningsmyndigheten skal i den grad det er mulig redusere eller forhindre aktiviteter eller inngrep som er en trussel mot sårbare arter og naturmangfoldet ellers. Mangel på kunnskap om aktuelle tiltak/aktiviteter og konsekvenser av disse må vektlegges ved behandling av søknaden med henvisning til føre-var-prinsippet, jf nml § 9.

Den siste gjeterhytta ønskes plassert i Viermejølla. Dette området har store landskapskvaliteter og fremstår som urørt da det ikke er bygninger eller andre innretninger i dalen. En hytte her kan frata området preg av å være urørt og vil dermed være i strid med verneformålet som blant annet er å bevare naturområdet fritt for tekniske inngrep.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Tiltaket må vurderes i lys av prinsippet om samlet belastning, jf nml § 10. Det kan være vanskelig å vurdere omsøkte tiltaks samlede belastning på området når bruken og effekten av motorkjøretøy er uklar. Dette gjelder også om hvordan gjeterhyttene vil kunne påvirke motorferdselen i fremtiden. Tilsvarende om gjeterhyttene vil påvirke bruken av området ved at personell oppholder seg mer i området. Dette gjelder ikke bare for reindriftsutøvere, men også ved at andre brukergrupper oppsøker hyttene. Erfaringsmessig ser en at slike hytter kan tiltrekke seg folk som besøker området og som bruker hytten som vindskydd, samlingspunkt ol.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Nasjonalparkstyret må vurdere vilkår om avbøtende tiltak i saken, avhengig av sakens utfall. Hvis tiltaket medfører miljøforringelse skal kostnadene med retting og/eller tilbakeførelse bæres av tiltakshaver (Jf. § 11 i nml.) Naturmangfoldloven § 11 må derfor tillegges derfor vekt.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Nml § 12 sier at skal legges vekt på den driftsmetode, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater og innebærer at det kan stilles vilkår om dette ved en eventuell dispensasjon. I foreliggende tilfelle vil nok prinsippet ha særlig betydning for valg av plassering av hyttene, og også for krav om utforming og materialbruk. Hyttene må ha en plassering som i minst mulig grad skader verdifull vegetasjon eller forstyrrer dyrelivet, samtidig som hyttene ved utforming og lokalisering skal tilpasses landskapet.

Som det fremgår av verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 bokstav a) så kan nasjonalparkstyret gi tillatelse til oppføring av bygninger og anlegg i forbindelse med reindrift og oppsyn. Behovet for gjeterhytter må vurderes opp mot mulige skader og ulemper for naturmangfoldet og verneformålet.

Nasjonalparkstyret må vurdere om foreliggende kunnskap er tilstrekkelig i forhold til reindriftnæringens bruk og påvirkning, særlig om behovet for barmarkskjøring før og etter en eventuell oppføring av gjeterhyttene.

Nasjonalparkstyret må også vurdere om det foreligger ny kunnskap og informasjon ift. tiltaket som medfører at tidligere vedtak fattet av Fylkesmannen i Nordland og Direktoratet for naturforvaltning kan omgjøres. Om effekten av tiltaket har positiv eller negativ innvirkning på naturmangfoldet og verneverdiene.

Nasjonalparkstyrets mandat ihht. delegasjon er å vurdere tiltaket ihht. verneforskriftens bestemmelser. Det er reindriftsforvaltningen som behandler søknaden ihht. reindriftslovens bestemmelser og Hattfjelldal kommune som behandler søknad i forhold til plan- og bygningsloven. Nasjonalparkstyret må derfor i sin saksbehandling være bevist sin rolle og sitt mandat. Statskog som grunneier skal også godkjenne tomt til slike hytter.

I saksutredninger settes det opp to alternativer utkast til vedtak, nasjonalparkstyret får ut fra saksutredning bruke det faglige og politiske skjønn til å utarbeide endelig vedtak med vilkår:

Alt I

Med hjemmel i verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 bokstav a) gir Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre dispensasjon fra verneforskriften til Tjåehkere sijte for oppføring av 2 reingjeterhytter i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark ihht. søknad av 24.02.2017

Begrunnelse:

Nasjonalparkstyret mener at tiltaket ikke har spesiell negativ innvirkning på verneverdiene eller naturmangfoldet og at reindriftens behov for hytter må være overordnet hensynet til verneverdiene for nasjonalparken.

Alt II

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre avslår søknad av 24.02.2017 fra Tjåehkere sijte om dispensasjon for oppsetting av 2 reingjeterhytter i Børgefjell nasjonalpark jfr. verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 bokstav a.

Begrunnelse:

Tiltaket vil påvirke verneverdiene og naturmangfoldet i nasjonalparken negativt. Effekten av tiltakets påvirkning er ikke tilstrekkelig beskrevet, om de positive effektene vil være større enn de negative effektene ved etablering av reingjeterhytter i området. Ut fra kunnskapsgrunnlaget er det rimelig å anta at reingjeterhyttene vil ha negativ innvirkning på sårbare og truede arter i området og medføre økt samlet belastning, hyttene vil påvirke landskapsbildet negativ ved at villmarkspreget områder får tekniske installasjoner. Manglende kunnskap om effektene medfører at føre-var-prinsipp må vektlegges. Det er en del reindriftshytter i nasjonalparken fra før, og det er ikke ønskelig med en økning i antall husvære. Det er ikke vurder alternative løsninger med bruer.

Habilitet:

I punkt 6 i vedtektene for nasjonalparkstyret står følgende:

«Kommuneloven kap. 6 om saksbehandlingen i folkevalgte organer kommer til anvendelse så langt de passer, med de tilpasninger som er fastsatt i denne vedtekten. Kommuneloven § 40 gjelder tilsvarende»

I kommunelovens § 40 pkt. 3 står det at forvaltningsloven kap. II om regler for inhabilitet gjelder. I forvaltningslovens kapittel II står følgende:

Kapittel II. Om ugildhet.

§ 6. (habilitetskrav).

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

- a) når han selv er part i saken.*
- b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken.*

- c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part.
- d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte.
- e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for
 1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller
 2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet, blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at tjenestemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete.

Forvaltningslovens § 8 sier at:

I kollegiale organ treffes avgjørelsen om inhabilitet av organet selv, uten at vedkommende medlem deltar. Dersom det i en og samme sak oppstår spørsmål om ugildhet for flere medlemmer, kan ingen av dem delta ved avgjørelsen av sin egen eller et annet medlems habilitet, med mindre organet ellers ikke ville være vedtaksført i spørsmålet. I sistnevnte tilfelle skal alle møtende medlemmer delta.

Medlem skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre ham ugild. Før spørsmålet avgjøres, bør varamann eller annen stedfortreder innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad.

I saksforberedelsen er det tatt kontakt med juridisk kompetanse for å få faglige vurderinger omkring habilitetsspørsmålet i saken. Da i forhold til om Sametingsrepresentanter som også er reineiere med egne sidaandeler i Tjåhkere sitje kan bli vurdert som inhabil til å behandle saken. Det er nasjonalparkstyret selv, som kollegiale organ ihht. forvaltningslovens § 8 som avgjør om medlemmer en habile til å behandle en sak. Men forvaltningslovens § 3 gir klare føringer for når et medlem kan erklæres som inhabil.

Et av spørsmålene angående habilitet er om Tjåhkere sitje kan defineres som «et selskap som er part i saken» jfr. forvaltningslovens § 6 pkt. e2) og at reineiere/sidaandelshavere kan defineres som «medlem av styret eller bedriftsforsamling» og derigjennom være inhabile. Dette temaet ble behandlet av Alstadhaug herredsrett i 1998, da i forhold til om distriktet var et foretak som kunne ilegges foretaksstraff. Konklusjonen til herredsretten var at reinbeitedistriktet var et foretak i relasjon til straffelovens bestemmelser.

Tidligere leder og nåværende leder i Tjåhkere sitje sitter som faste medlemmer av nasjonalparkstyret og har på vegne av distriktet stått som søkere for tiltaket og arbeidet aktivt for saken siden 1996. Nasjonalparkstyret kan da vurdere habiliteten til disse opp mot forvaltningslovens § 6 pkt. e2), alternativt opp mot forvaltningslovens § 6 2. ledd som sier følgende:

«Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet, blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part».

Tilsvarende må nasjonalparkstyret vurdere habiliteten til styremedlem Inger Marit Eira-Åhrén som reineier i Tjåhkere sijte. Her kan nasjonalparkstyre ha med seg at Eira-Åhrén var styreleder i områdestyret for Nord-Trøndelag i 2012 da områdestyret behandlet søknad om dispensasjon for omsøkte reingjeterhytter i møte 20.12.2012. Områdestyret erklærte Inger Marit Eira-Åhrén inhabil for behandling av saken jfr. forvaltningslovens § 6, 2 ledd.

Tilbakemeldingene fra juridiske hold er at det synes åpenbart at flere av representantene kan erklæres inhabile ihht. de føringene som ligger forvaltningslovens bestemmelser.

Ut fra ovennevnte må nasjonalparkstyret vurdere medlemmenes habilitet til å behandle søknaden jfr. forvaltningslovens bestemmelser. Samt være klar over at feil lovtolking kan medføre at vedtak blir kjent ugyldig.

Vedlegg:

- Søknad av 24.02.2017 fra Tjåhkere sijte – søknad om oppføring av 2 hytter i Børgefjell nasjonalpark.
- Brev av 08.03.2018 fra Tjåhkere sijte – beskrivelse av behov for gjeterhytter i Børgefjell
- Distriktsplan for Tjåhkere sijte
- Kart over husvære for reindrift i Børgefjell nasjonalpark

Tjåehkere sijte

V/ Algot Jåma

7898 Limingen

Nasjonalparkforvalter for

Byrkije Nasjonalpark

Sender søknad om oppføring av 2 stk hytter i Byrkije nasjonalpark .Dette er to hytter som vi har søkt om tidligere. Hvis det er behov for ytterlige opplysninger ta kontakt med undertegnede.

For Tjåehkere sijte

Algot Jåma

1. Opplysninger om søker			
Navn <i>Tjækkere Sijte</i>			
Adresse		Postnr. <i>7898</i>	Poststed <i>Liminga</i>
Telefon <i>97092014</i>	E-post adresse <i>abjaam@online.no</i>		
Distrikt / siida		Reinbeiteområde	

2. Opplysninger om søknaden / gjeterhyttens plassering	
Omsøkte plassering / sted: (kartsisse/gnr.bnr./GPS-pkt.)	Distrikt / siida: (Sommer- eller vinterbeite)
Reinbeiteområde	Kommune
Er oppføring ihht. til bruksreglene for siidaen / distriktet?	☒ Ja ☐ Nei
Hytta skal plasseres / er plassert på statsgrunn: foreligger det festekontrakt?	☒ Ja ☐ Nei
Hytta skal plasseres / er plassert på Finnmarkseiendommen: foreligger det skjøte?	☐ Ja ☐ Nei
Hytta skal plasseres / er plassert på privat grunn: foreligger det uttalelse fra siida / distrikt / sameby?	☐ Ja ☐ Nei
Hytta skal plasseres / er plassert på privat grunn: foreligger det avtale med grunneier?	☐ Ja ☐ Nei
Tiltakets art	☒ Nybygg ☐ Tilbygg ☐ Riving ☐ Overtakelse av eksisterende
Hyttens størrelse i m²:	
Bebygd areal - BTA eksisterende	<i>27 m²</i> m ²
(utvendig) BTA nytt	<i>27 m²</i> m ²
Bruksareal - BRA eksisterende	<i>27 m²</i> m ²
(innvendig) BRA nytt	<i>27 m²</i> m ²
Minste avstand til annen bygning	m ²
Krav til byggegrunn (pbl §28-1):	
- Skal byggverket plasseres i flomutsatt område?	☐ Ja ☒ Nei
- Skal byggverket plasseres i skredutsatt område?	☐ Ja ☒ Nei
- Foreligger det vesentlig ulempe som følge av natur- og miljøforhold?	☐ Ja ☒ Nei

3. Reindrifftslovens § 21 oppstiller to vilkår for å godkjenne gjeterhytte; søker må inneha retten til å utøve reindrift og det må foretas nødvendighetsvurdering av søkers behov for husvære.
Beskriv næringsmessig behov for gjeterhytte (bruk eget ark om nødvendig)

Området der hytta skal plasseres er langt fra eksisterende hytter, og reindriften har ett sterkt behov for husvære i området i forbindelse med utøvelse av reindriften i området. Det være seg gjeting, ettersyn, og til samling og flytting av renen

4. Underskrift

Dato

24.02.2017

Søkerens underskrift

Tor Træckbæk sigte Algot Jæms

Vedlegg som skal følge søknaden

- Kartskisse: fargekart 1:50 000 og 1:5000
- Skjøte/festekontrakt dersom det foreligger
- Uttalelse fra siida / distrikt
- Avtale med grunneier (dersom privat grunn)
- Tegning av hytta, plan-, snitt- og fasadetegning i målestokk 1:50 eller 1:100
- Tiltakshaver er selv ansvarlig for at tiltaket innarbeides i siidaens / distriktets distriktsplan / bruksregler.

Begrepsforklaring:

BRA - Bruksareal (Tiltakets indre areal, inkludert innervegger, måles fra innsiden av ytterveggene)

BTA - Bruttoareal (Tiltakets ytre areal, inkl. balkong, alle etasjer medregnet)

For mer informasjon

Lov om reindrift (reindrifftsloven) av 5. juni 2007 finnes på: www.lovdata.no

Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter finner du her: www.dibk.no

858

GiNT

Geografi i Nord-Trøndelag

Sti
Sjaar

1093

Sjåkelenjaevr

1122

1168

1180

Steintinden

Sjaaretjahke

1064

Steinvatnet
Sjaarejaevrie

921

1143

1143

1070

en
nie

Viermejaella

877

1021

954

1095

Vi
Viel

Viermet;

1123

Viri

1148

1219

1. Opplysninger om søker			
Navn <i>Tjæchkerse sijte</i>			
Adresse		Postnr. <i>7898</i>	Poststed <i>Lirningen</i>
Telefon <i>97092014</i>	E-post adresse <i>al-jaameonline.no</i>		
Distrikt / siida <i>Tjæchkerse sijte</i>		Reinbeiteområde <i>Nord-Trøndelag</i>	

2. Opplysninger om søknaden / gjeterhyttens plassering	
Omsøkte plassering / sted: (kartsisse/gnr.bnr./GPS-pkt.)	Distrikt / siida: (Sommer- eller vinterbeite)
Reinbeiteområde	Kommune
Er oppføring iht. til bruksreglene for siidaen / distriktet?	☒ Ja ☐ Nei
Hytta skal plasseres / er plassert på statsgrunn: foreligger det festekontrakt?	☒ Ja ☐ Nei
Hytta skal plasseres / er plassert på Finnmarkseiendommen: foreligger det skjøte?	☐ Ja ☐ Nei
Hytta skal plasseres / er plassert på privat grunn: foreligger det uttalelse fra siida / distrikt / sameby?	☐ Ja ☐ Nei
Hytta skal plasseres / er plassert på privat grunn: foreligger det avtale med grunneier?	☐ Ja ☐ Nei
Tiltakets art	☒ Nybygg ☐ Tilbygg ☐ Riving ☐ Overtakelse av eksisterende
Hyttens størrelse i m²:	
Bebyggd areal - BTA eksisterende	<i>27 m²</i> m ²
(utvendig) BTA nytt	<i>27 m²</i> m ²
Bruksareal - BRA eksisterende	<i>27 m²</i> m ²
(innvendig) BRA nytt	<i>27 m²</i> m ²
Minste avstand til annen bygning	m ²
Krav til byggegrunn (pbl §28-1):	
- Skal byggverket plasseres i flomutsatt område?	☐ Ja ☒ Nei
- Skal byggverket plasseres i skredutsatt område?	☐ Ja ☒ Nei
- Foreligger det vesentlig ulempe som følge av natur- og miljøforhold?	☐ Ja ☒ Nei

3. Reindrifftslovens § 21 oppstiller to vilkår for å godkjenne gjeterhytte; søker må inneha retten til å utøve reindrift og det må foretas nødvendighetsvurdering av søkers behov for husvære. Beskriv næringsmessig behov for gjeterhytte (bruk eget ark om nødvendig)

Området der hytte skal plasseres er langt fra eksisterende hytter, og reindrifften har et sterkt behov for husvære i forbindelse med utøvelse av reindriften i området.

Det være seg gjeting, ettersyn, også til samling og flytting av reinen

4. Underskrift

Dato

24.02 2017

Søkerens underskrift

For Tjækkvæsjøe sakte Algot Järmo

Vedlegg som skal følge søknaden

- Kartskisse: fargekart 1:50 000 og 1:5000
- Skjøte/festekontrakt dersom det foreligger
- Uttalelse fra siida / distrikt
- Avtale med grunneier (dersom privat grunn)
- Tegning av hytta, plan-, snitt- og fasadetegning i målestokk 1:50 eller 1:100
- Tiltakshaver er selv ansvarlig for at tiltaket innarbeides i siidaens / distriktets distriktsplan / bruksregler.

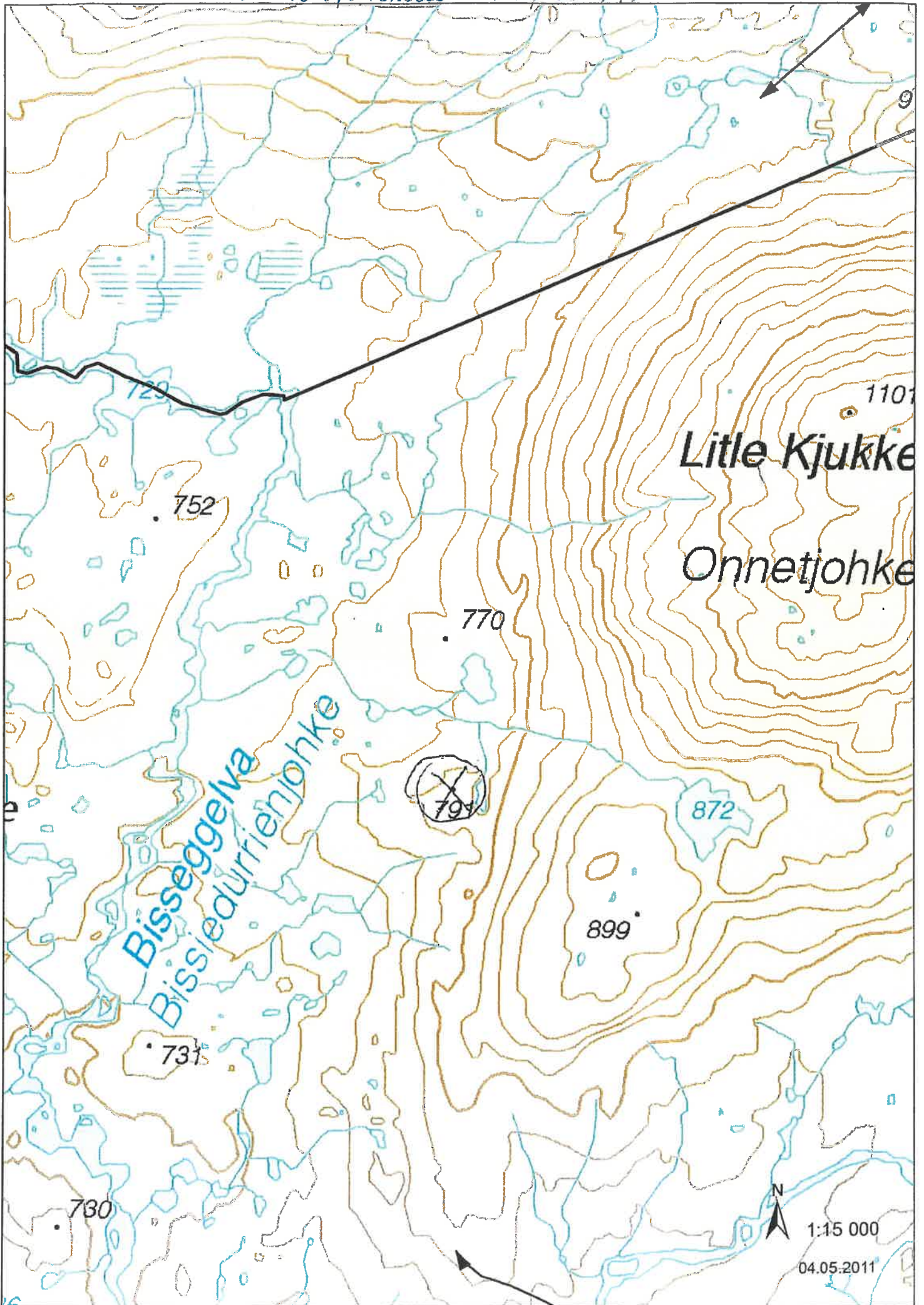
Begrepsforklaring:

BRA - Bruksareal (Tiltakets indre areal, inkludert innervegger, måles fra innsiden av ytterveggene)
BTA - Bruttoareal (Tiltakets ytre areal, inkl. balkong, alle etasjer medregnet)

For mer informasjon

Lov om reindrift (reindrifftsloven) av 5. juni 2007 finnes på: www.lovdatab.no
Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter finner du her: www.dibk.no

Storre tjo hkele Høyde 791

Litle Kjukke

Onnetjohke

Bisseggelva
Bissedürriehjohke

791

752

770

731

730

899

872

1101

1:15 000

04.05.2011

Noerhte-Trøndelagen båatsoe-burriej reereme Reindrifftsforvaltningen Nord-Trøndelag

Adresseliste

Dij.buerkiest./Deres ref.:

Mij.buerkiest./Vår ref.:

2011/1930 / 12782/2011/ EI/ 514.7

Biejjie/Dato:

21.06.2011

— **Søknad om gjeterhytte i reindriften. Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Viermejjælla i Hattfjelldal kommune.**

Reindrifftsforvaltningen har mottatt søknad om godkjenning av gjeterhytte i reindriften ved Viermejjælla fra Østre Namdal reinbeitedistrikt (rbd). Søknaden er datert 14.06.2011, og har vedlagt kart som viser plassering. I ettertid har vi mottatt tegning av gjeterhytten.

Området er i kommuneplanens arealdel for Hattfjelldal kommune definert som båndlagt område, båndlagt etter naturvernloven og tiltaket er ikke i tråd med overordnet plan. Hattfjelldal kommune er planmyndighet etter plan- og bygningsloven og etter avtale med kommunen sender vi også ut søknaden på høring i forhold til dispensasjon fra kommuneplanens arealdel, pbl § 19-1.

I følge reindrifftslovens § 21 har den som har rett til å utøve reindrift, rett til å oppføre gjeterhytte som er nødvendig for reindriften. Etter forskrift om godkjenning av gjeterhytter i reindriften § 1, 3.ledd skal det legges vekt på at hytta får en hensiktsmessig plassering så vel reindrifftsmessig som ut fra andre relevante hensyn, og at grunneier og andre berørte interesser ikke blir unødig belastet.

Vi har mottatt 4 søknader angående gjeterhytter fra distriktet. Alle ligger noe i det samme området, i/ rundt Børgefjell. Vedlagt kart dat 21.06.2011 viser alle anlegg i reindriften registrert på reindrifftens arealbrukskartet i Børgefjell. I tillegg er de 4 omsøkte plassene avmerket.

3 av gjeterhyttene ligger innenfor Børgefjell/ Byrkije nasjonalpark. I følge forvaltningsplan for verneområdet skal slike søknader videresendes Fylkesmannen i berørt fylke, med en reindrifftsfaglig vurdering. Fylkesmannen vil så vurdere søknaden opp mot verneforskriften for nasjonalparken. Berørt kommune skal vurdere søknaden opp mot plan- og bygningsloven.

I forhold til Fylkesmannen i Nordland videresender vi herved søknaden med reindrifftsfaglig vurdering med tanke på avklaring mot verneforskriftene. Fylkesmannen er også høringspart i forhold til behandling etter reindrifftsloven. I forhold til dispensasjon etter plan- og bygningsloven og godkjenning etter reindrifftsloven sendes saken på høring til alle adressater for uttalelse.

Adresse - Adresse

7760 Snåsa

Tellefovne - Telefon

74138050

www.reindrift.no

Telefakse - Telefaks

74138051

Østre Namdal reinbeitedistrikt (rbd) består av 12 siidaandeler og er i praksis delt i to grupper; Jåma/Dærga- og Steinfjell-gruppen. En av siidaandelene driver i samarbeid med Hotagen sameby i Hestkjølen. I forbindelse med utarbeidelse av bruksregler for distriktet har de vedtatt at de skal være en gruppe/ sijte.

Distriktet har vinterbeitene hovedsakelig mellom Snåsavatnet, Namsen og Rv. 17. I tillegg benyttes områder i Grong og Lierne nord for Sanddøla. Vår- og høstbeiter ligger på øst siden av E6 i Grong og Lierne kommuner, og videre nordover opp til Børgefjell. På vår-, sommer- og høst oppholder rein seg i Børgefjell. Jåma/Dærga-gruppen foretar kalvmerkingen litt nordøst for Namsvatnet, mens Steinfjell- gruppen holder til nord for Namsvatnet, ved Jengelvatnet. Etter merking slippes rein tilbake til området og den beiter i Børgefjell hele sommeren og utover høsten. I september-november samles rein for slakting. Etter slaktingen flyttes rein til vinterbeiter lengre sør. Innsynsløsning for reindriftens arealbrukskart finnes på www.reindrift.no. Arealbrukskartene er under oppdatering og distriktet har tegnet inn noen endringer for sine beiter. Arbeidet er ikke avsluttet og dermed ikke publisert på innsynsløsingen.

Østre Namdal rbd har avtale med Byrkije rbd om å kunne benytte områdene inn i Byrkije rbd til vår og sommerbeiter. I nordvest har Østre Namdal rbd tegnet inn vårbeite/ kalvingsland opp Rørskardet til Simskardelva. I nordøst har også Østre Namdal avtale om å benytte områder opp mot Gapsfjella til sommerbeiter.

Nordøst ved Namsvatnet, i Johkegaske, er det vedtatt en reguleringsplan for gjeterhytter i reindriften. Dette har fra langt tilbake vært sommerboplass for reineiere i området. Her har de fleste siidaandelene egne gjeterhytter. Innenfor Børgefjell nasjonalpark har distriktet 3 gjeterhytter, ved Lothere, Gaukere og ei felles med det svenske sametinget ved grensegjerdet i øst, ved Jetnamsklumpen. Gjeterhytta ved Gaukere er i dårlig forfatning og distriktet ønsker å føre opp nybygg i stedet.

Børgefjell er et viktig område for Østre Namdal rbd i barmarksperioden. Vegetasjon og høyereliggende områder gjør at det er et svært bra beite gjennom hele sommeren. Rein finner hele tiden næringsrike, ferske vekster der snøen etter hvert tiner av. Rein er et arktisk dyr, og tåler varme og insekter dårlig. Snøfonner og høye fjelltopper gir mulighet for avkjøling og avbrekk fra insektene.

Reindriftsagronomen mener det er viktig for distriktet å ha tilgjengelige gjeterhytter i Børgefjell. Gjeterhytter vil forenkle gjetingen med at de kan være tilstede i området over lengre tid. Reinen skal gjetes gjennom hele perioden og det er store avstander. Gjeterhyttene vil redusere behovet for transport frem og tilbake i området. De vil også være en sikkerhet for gjeterne. Det er skrinne vegetasjon og ved regn vokser elver og bekker raskt, slik at det kan være vanskelig å passere. I forhold til Viermejølla ligger denne helt inntil distriktsgrensa. Etter avtale med nabodistrikt beiter rein inn i Byrkije rbd deler av sommeren, og Viermejølla får en sentral plassering.

Etter naturmangfoldlovens §§8-12 skal det foretas en vurdering av søknaden opp mot prinsipper for offentlig beslutningstaking. Etter det vi kan se i naturdatabasen (www.dirnat.no) er det ikke andre konkrete registreringer, enn at det ligger i nasjonalpark. Ut i fra at området ligger innenfor nasjonalpark og Fylkemannen skal vurdere og godkjenne i forhold til verneforskriftene, forutsetter vi at naturmangfoldlovens §§8-12 blir ivaretatt i den forbindelse.

Distriktet har utarbeidet bruksregler som er under behandling, men ennå ikke er godkjent. Der er det planlagt to fremtidige hytter inne i Børgefjell og en ved Tomasvatnet. Søknaden om oppføring av hytte ved Viermejølla er i tråd med bruksreglene.

Etter høringsrunden skal kommune behandle søknaden som en dispensasjon etter plan- og bygningsloven. I forhold til reindriftsloven skal gjeterhytten behandles av områdestyret som gir sin vurdering. Så vil søknad om godkjenning av gjeterhytte oversendes Reindriftssjefen for endelig behandling.

Vi ber om at uttalelser til søknaden sendes både Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag og Hattfjelldal kommune, innen 15.08.2011.

Med hilsen

Kjell Kippe
Reindriftsagronom

*Else mari Iversen
Rådgiver*

Dijredaejjan tellefovne/Saksbehandlers telefon: 74138057

Kopi til:
Østre Namdal rbd v/Algot Jåma Fjellbo 7898 LIMINGEN

Vedlegg:
Søknad datert 14.06.2011, med vedlegg
Kart over gjeterhytter og anlegg i Børgefjell dat 21.06.2011

Boazodoallohálldahus • Reindrifftsforvaltningen
Báatsoe-burriej reereme

Tjåehkere Sijte v/Algot Jáma
Fjellbo
7898 LIMINGEN

Din čuj./Deres ref.:

Min čuj./Vår ref.:
2011/1724 /19998/2013/PJS/606

Dáhton/Dato:
05.12.2013

TJÅEHKERE SIJTE - VEDTAK OM OPPFØRINGSTILLATELSE TIL TRE GJETERHYTTER
PÅ BØRGEFJELL NASJONALPARK ETTER REINDRIFTSLOVENS § 21

Søker: Navn: Tjåehkere sijte
 Distrikt: Østre-Namdal
 Område: Børgefjell nasjonalpark

Lokalisering: Sted: Gaukaren – Lille Kjukelen - Viermejælla
 Distrikt: Østre-Namdal
 Kommune: Hattfjelldal, Nordland reinbeiteområde

Saksframstilling:

Tjåehkere sijte søkte 14.06.2011 oppføringstillatelse etter reindrifftslovens § 21 til tre gjeterhytter i Børgefjell nasjonalpark. Gjeterhyttene er tenkt lokalisert henholdsvis på Lille Kjukelen, Viermejælla og Gaukaren. På sistnevnte lokalitet er det en eksisterende gjeterhytte som er forfallen og distriktet ønsker og oppføre en ny hytte ved siden av ettersom Sametinget definerer hytta som kanskje ett automatisk fredet kulturminne. Søker har i søknaden vist til det reindrifftsmessige behovet ved at området ligger langt fra eksisterende hytter og at siidaen har behov for husvære i forbindelse med gjeting (tilsyn) av rein samt husvære i området når flytting gjennomføres og av sikkerhetsmessige hensyn til gjeterne.

Søknadene har vært ute på en ordinær høring, av høringsuttalelsene er det flere høringsparter som har innsigelser til søknadene. Kulturminnemyndighetene minner om meldeplikten ved eventuelt funn av kulturminner, jf. Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 annet ledd. Sametinget viser til at eksisterende gjeterhytte ved Gaukaren kan være opp mot 100 år gammel og at den da mulig er ett automatisk fredet kulturminne og kan derfor ikke rives uten at det foreligger dispensasjon fra Riksantikvaren. Sametinget har ikke innsigelse til oppføring av ny hytte på lokaliteten men at en ny hytte plasseres slik at den ikke influerer på eksisterende hytte.

De omsøkte hyttene er lokalisert innenfor Børgefjell nasjonalpark som har egne vernebestemmelser. Søknadene er behandlet etter verneforskriftene av Fylkesmannen i Nordland som var daværende forvaltningsmyndighet for nasjonalparken. Søknad om dispensasjon for oppføringstillatelse til tre gjeterhytter fra verneforskriftene ble avslått av, blant annet med henvisning til føringer gitt i forvaltningsplanen. Fylkesmannen mente at det ikke var klargjort hvilken betydning hyttene ville få i forhold til aktiviteten i området, blant annet eventuelle konsekvenser av endret barmarkskjøring. Fylkesmannen mente likevel at hvis det fremmes søknad om restaurering av eksisterende hytte ved Gaukaren ville denne søknaden bli innvilget.

Fylkesmannens sitt vedtak ble påklaget og klagebehandlet med det resultat at Fylkesmannen ikke fant grunnlag for å omgjøre vedtaket og oversendte saken til Direktoratet for naturforvaltning. Direktoratet behandlet klagen og skriver avslutningsvis følgende sitat: *Som det fremgår av verneforskriftens § 3 pkt 1.3 bokstav a) så kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til oppføring av bygninger og anlegg i forbindelse med reindrift og oppsyn. Behovet for gjeterhyttene skal vurderes opp mot mulige skader og ulemper for naturmangfoldet og verneformålet i nasjonalparken. Direktoratet mener at vi har ikke tilstrekkelig kunnskap om hvordan reindriftnæringen bruker området, særlig flere konkrete opplysninger om behovet for barmarkskjøring før og etter en eventuell oppføring av gjeterhyttene. Dette er opplysninger som vil være tilgjengelige for oss ved en gjennomarbeidet og godkjent distriktsplan, jf. reindriftslovens § 62. Direktoratet tar med dette ikke klagen fra Tjåahkere Sitje og Østre Namdal reinbeitedistrikt til følge. Det presiseres at vi ikke har tatt endelig stilling til om hvorvidt hyttene skal tillates oppført, men at vi på grunn av manglende kunnskap om reindriftnæringas aktivitet i området, jf. nml § 9, ikke finner å kunne gi dispensasjon til omsøkte hytter. Direktoratet tar ikke klagen fra Tjåahkere Sitje v/Algot Jåma og Østre Namdal reinbeitedistrikt til følge. Klagen er endelig avgjort og kan ikke påklages.*

Reindriftsagronomen har vist til at de omsøkte hyttene er omtalt i distriktets bruksregler som er godkjent av områdestyret i 2011 for Tjåahkere Sitje. Reindriftsagronomen har påpekt at det er bruksreglene som skal danne grunnlaget for distriktsplanen og at framtidig distriktsplan ikke vil ha andre opplysninger om gjerder og faste anlegg enn de som fremkommer av bruksreglene. Det vises også til at reindriftsagronomen etter en reindriftsfaglig vurdering hadde funnet at det er behov for hyttene slik omsøkt. Den faglige vurderingen er begrunnet med at det er viktig for distriktet å ha tilgjengelige hytter i Børgefjell. Gjeterhyttene vil forenkle gjetingen med at de kan være tilstede i området over lengre tid. Reinen skal gjetes gjennom hele perioden og det er store avstander. Gjeterhyttene vil redusere behovet for transport frem og tilbake i området. De vil også være en vesentlig sikkerhet for gjeterne. Det er skrinn vegetasjon og ved regn vokser elver og bekker raskt, slik at det kan være vanskelig og risikofylt å passere elvene.

Områdestyret for Nord-Trøndelag har i møte 12.12.2012 vurdert at distriktet har behov for gjeterhyttene og anbefaler at det gis godkjenning etter reindriftsloven, men setter en betingelse om at konkret plassering og utforming må avklares med vernemyndigheten og Hattfjelldal kommune. Videre fremgår det av områdestyrets vedtak at områdestyret kan ikke se at det av gjeldende reindriftslov kan utledes noe krav om at distriktsplanen skal inneholde noe vesentlig mer omfattende opplysninger om distriktets gjeterhytter og motorferdsel enn det som fremgår av

arealbrukskart, bruksregler og distriktsplan fra 2001. Områdestyret i Nord-Trøndelag ber Fylkesmannen i Nordland/ Direktoratet for Naturforvaltning gjenoppta saken og om nødvendig innhente de opplysninger som måtte kreves slik at kunnskapsgrunnlaget blir tilstrekkelig og at det med nødvendige justeringer kan fattes et positivt vedtak.

Reindriftsforvaltningens vurdering:

Det er etter Reindriftsforvaltningens syn viktig å begrense omfanget av inngrep i reindriftsområder av hensyn til beiteområdene. Godkjenning til gjeterhytter gis når det er vurdert å være tilstrekkelig behov for husvære. Ettersom de omsøkte hyttene ligger innenfor Børgefjell nasjonalpark omfattes de også av eget regelverk jf. forskrift om Børgefjell nasjonalpark FOR-2003-08-29-1101.

Forvaltningsmyndigheten for nasjonalparken har avslått søknadene og direktoratet for naturforvaltning har ikke tatt klagen fra distriktet til følge. Avslaget begrunnes med manglende kunnskap om reindriftsnæringas aktivitet i området og opplysningene ville vært tilgjengelig for direktoratet ved en gjennomarbeidet og godkjent distriktsplan. Jf. naturmangfoldslovens § 9, kan derfor direktoratet ikke kunne gi dispensasjon til de omsøkte hyttene.

Når ett tiltak trenger tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom annet ikke følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Det vil si at forvaltningsmyndigheten må gi sin endelige tillatelse til de omsøkte tiltakene før en eventuell tillatelse kan gis etter reindriftsloven. Reindriftsdirektøren vil derfor anbefale at distriktet i samråd med forvaltningsmyndigheten for nasjonalparken belyser reindriftsnæringens aktivitet i området slik at forvaltningsmyndigheten får innblikk i distriktets bruk av områdene slik at det eventuelt kan gis dispensasjon til de omsøkte hyttene.

På bakgrunn av det ovennevnte vil reindriftsdirektøren gjøre følgende vedtak.

Reindriftsstyret gjorde følgende vedtak i sak 69/89:

Med hjemmel i paragraf 3 i forskrifter om godkjenning av gjeterhytter i reindriften av 1. nov. 1982, gis Reindriftsdirektøren fullmakt til å avgjøre saken. Endret ved forskrift 19. sep. 2007 nr. 1075.

Vedtak:

Reindriftsdirektøren vedtar herved følgende:

Med hjemmel i «lov 15. Juni 2007 nr. 40 om reindrift (reindriftsloven)» om godkjenning av gjeterhytter i reindriften» § 21 avslås søknaden til Østre Namdal Reinbeitedistrikt om tillatelse til oppføring av 3 gjeterhytter på Børgefjell i Hattfjelldal kommune.

Begrunnelse:

Forvaltningsmyndigheten for Børgefjell nasjonalpark må godkjenne tiltakene etter vernebestemmelsene før tiltakene eventuelt kan tillates etter reindriftslovens § 21. Østre Namdal reinbeitedistrikt anbefales derfor til å gå i dialog med forvaltningsmyndigheten for nasjonalparken slik at forvaltningsmyndigheten får de nødvendige opplysninger om reindriftsnæringens aktivitet i

Børgfjell slik at det eventuelt kan gis dispensasjon fra verneforskriften til de omsøkte gjeterhyttene.

Klagerett:

Vedtaket kan påklages til Landbruks og matdepartementet innen tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes Reindriftsforvaltningen i Alta, og må være innlevert postoperatør innen utløp av klagefristen. Som part har de rett til innsyn i sakens dokumenter, i den grad dette følger av forvaltningsloven § 18 og § 19.

Ved henvendelse, vennligst oppgi referanse.

Med hilsen

Ola Chr. Rygh
Direktør

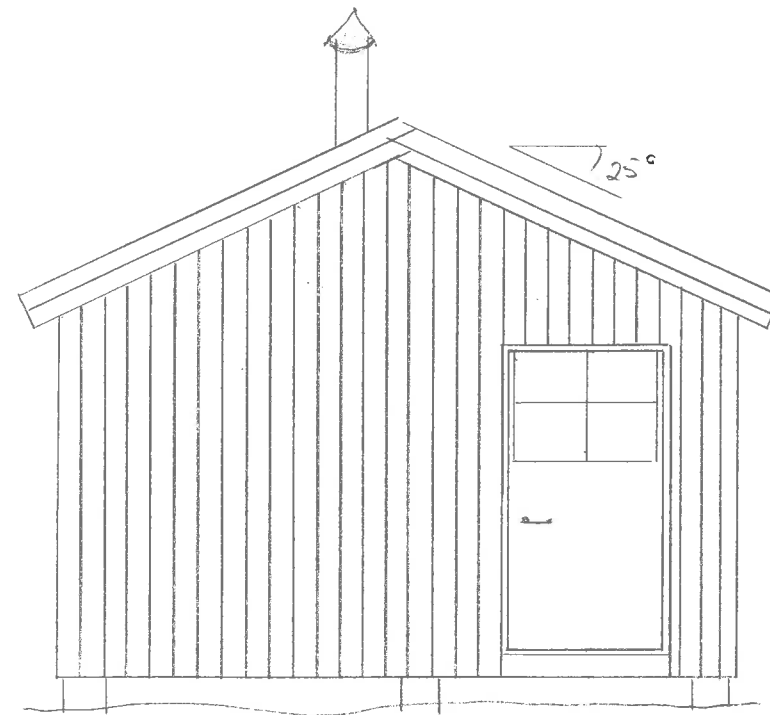
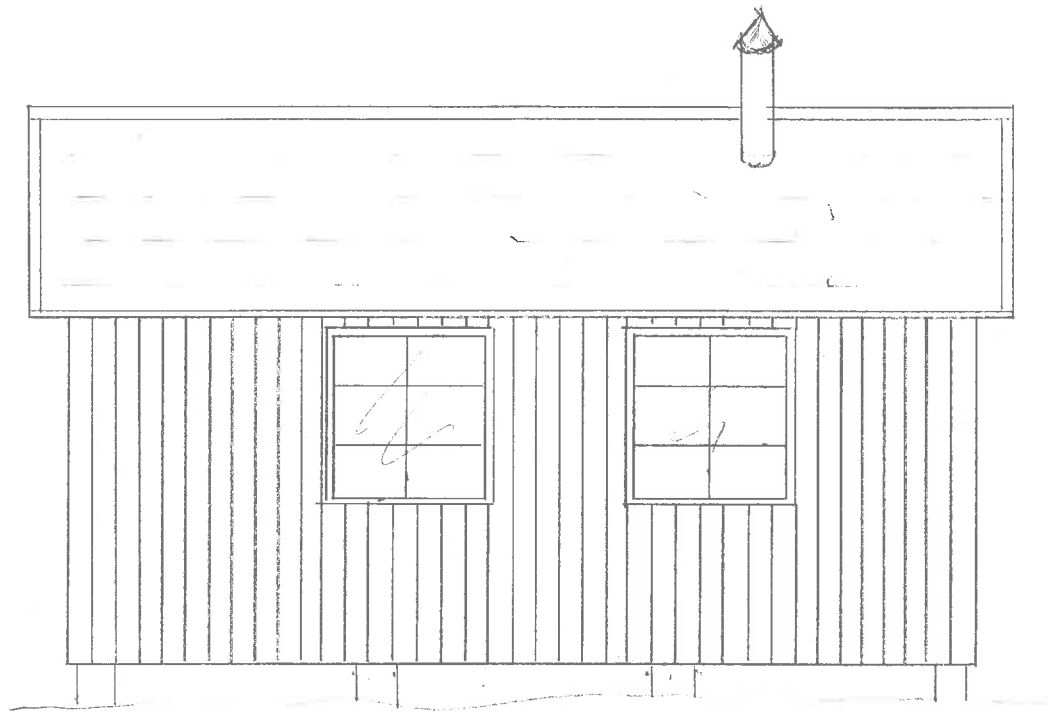
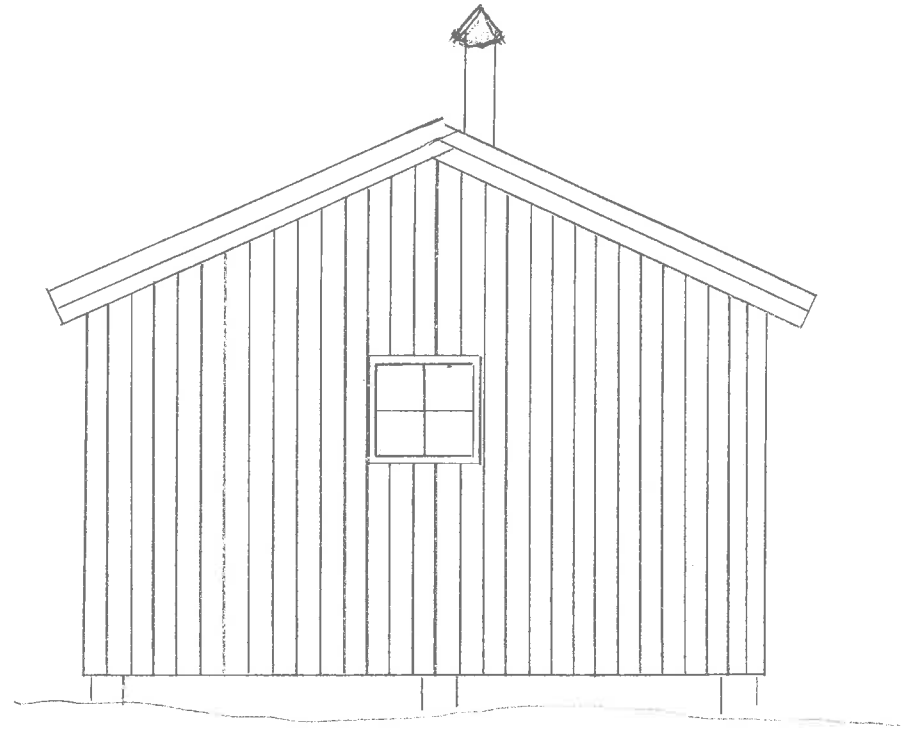
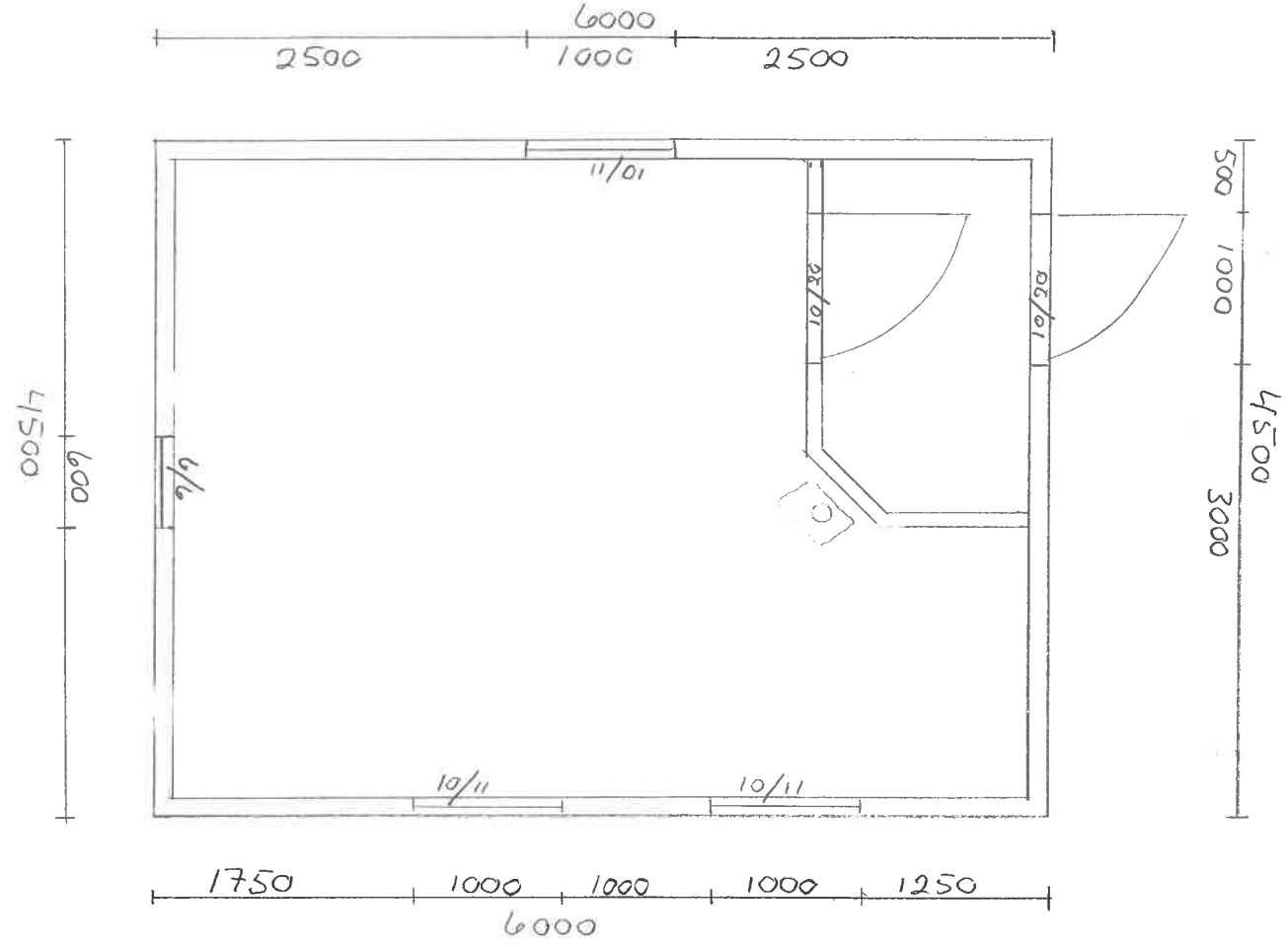
Per Johnny Sara
Råddeaddi/Rådgiver

Saksbehandlers telefon: 78457033

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi til:

Fylkesmannen i Nordland	Statens hus	8002	BODØ
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
RF-Trøndelag			

Östra Nordinge Reinbåtedistrikt	
10/1-17	Mål 1:50
Hytte	areal 27 m ²
Tegn	KBJ.

Tjåehkere sijte

v/Anta Joma

8/3 2018

Stallvikveien 2173

7893 Skorovatn

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre

Postboks 2600

7734 STEINKJER

Gjeterhytter i Byrhkie.

På muntlig forespørsel fra forvalter kommer en forklaring av Tjåehkere sijtes behov for gjeterhytter i Byrhkie.

Tjåehkere sijte består av 12 siidaandeler og er i praksis delt i to grupper; Jåma/Dærga- og Steinfjell-gruppen. I tillegg driver en av siidaandelene i samarbeid med Hotagen sameby i Hestkjølen. I forbindelse med bruksreglene har distriktet vedtatt at de skal være en sijte/ gruppe.

Tjåehkere sijte har vinterbeiter hovedsakelig mellom Snåsvatnet, Rv 17 og Namsen. I tillegg benyttes områder i Grong og Lierne kommuner nord for Sanddøla. Vår- og høstbeiter ligger på østsiden av E6 i Grong og Lierne kommuner, og videre nordover opp til Børgefjell. På vår, sommer og høst oppholder rein seg i Børgefjell. Jåma/Dærga-gruppen foretar kalvmerkingen litt nordøst for Namsvatnet, mens Steinfjell-gruppen holder til nord for Namsvatnet, ved Jengelvatnet. Etter merking slippes rein tilbake til området og den beiter i Børgefjell hele sommeren og utover høsten. I september – november samles rein til slakting. Etter slaktingen flyttes rein til vinterbeiter lengre sør.

Byrhkie er et viktig område for Tjåehkere sijte i barmarksperioden. Vegetasjon og høyere liggende områder gjør at det er et svært bra beite gjennom hele sommeren. Rein finner hele tiden næringsrike, ferske vekster der snøen etter hvert tiner av. Rein er et arktisk dyr, og tåler varme og insekter dårlig. Snøfonner og høye fjelltopper gir mulighet for avkjøling og avbrekk fra insektene.

Tjåehkere sijte har en avtale med Byrije sijte om å kunne benytte områdene inn i Byrkije til vår og sommerbeiter. I nordvest har Tjåehkere tegnet inn vårbeite/ kalvingsland opp Rørskardet til Simskardelva. I nordøst har også Tjåehkere avtale om å benytte områder opp mot Gapsfjella til sommerbeiter.

Nordøst ved Namsvatnet, i Johkegaske, er det vedtatt en reguleringsplan for gjeterhytter i reindriften. Dette har fra langt tilbake vært sommerboplass for reiene i området. Her har de fleste siidaandelene egne hytter. Innenfor Børgefjell NP har distriktet tre gjeterhytter; ved Lothere, Gaukere og ei felles med det svenske sametinget ved grensegjerdet i øst, ved Jetnamsklumpen.

De nye gjeterhyttene er tenkt bygd likt med et areal på 27 m² pluss uthus/do. Området der hyttene er tenkt bygd ligger langt fra eksisterende hytter. De vil forenkle gjetingen med at de kan være tilstede i området over lengre tid. Reinen skal gjetes gjennom hele perioden og det er store avstander.

Det er viktig for hele området at reinflokkene til forskjellige gruppene holdes mest mulig adskilt slik at de ikke samles i for store flokker, slik at slitasjen på beitet og terrenget ikke blir for stort.

Gjeterhyttene er også svært viktige av sikkerhetshensyn til gjeterne som er ute. Det er store elver og ved nedbør vokser de svært raskt, slik at det et kan være svært vanskelig og risikofylt å passere. Noen ganger umulig. Ved uvær kan hyttene være forskjellen mellom liv og død.

Gjeterhyttene vil bidra til å redusere bruken av motorkjøretøy da gjeterne kan være i området over lengre tid.

Tjåehkere sijte

Anta Joma

Tjåehkere Sijte

Distriktsplan

2015-2019

Beskrivelse av distriktet.

Tjåehkere Sijte er en sijte, som driver i tre driftsgrupper, Steinfjellgruppen, Jåma/Dærgagruppen og Hartkjølgruppen og som driver adskilt hele året.

Distriktet har et totalt areal på 6607 km² og omfatter hele Røyrvik kommune og større eller mindre deler av kommunene Namsskogan, Grong, Lierne, Snåsa, Overhalla, Namsos, Namdalseid og Steinkjer i Nord-Trøndelag fylke samt Grane og Hattfjelldal i Nordland fylke. Distriktet har også beiterett i Sverige som følge av den nye reinbeitekonvensjonen i områdene Baajme, Mesklumpen og Jorm. Konvensjonen forutsetter at det etableres et konvensjonsområde, Mealkoe, som tilsvarer området der distriktet har en avtale med Jingevaerie sameby om gjensidig beite på tvers av riksgrensen.

Distriktet grenser i sør mot Låerte og har rett til beite og gjennomflytting gjennom Brandsfjell vår og høst. Videre sørover grenser distriktet mot Skaehkere og i sørvest mot Fovsen Njaarke. Mot vest grenser distriktet mot Åarjel Njaarke. I nordvest mot Voengel Njaarke og i nord mot Byrkie, disse to i Nordland fylke. I øst grenser distriktet mot Vilhelmina sødra, Voernese, Ohredahke, Raedievaerie og Jingevaerie samebyar i Sverige.

Reintall.

I bruksreglene for distriktet er reintallet vedtatt til 4200 rein samlet for Steinfjellgruppen og Jåma/Dærgagruppen. For Hartkjøl 800 rein. Samlet for distriktet 5000 rein.

Beite og driftsforhold.

Naturforhold.

Distriktet er samlet på 6607 km² inklusive de store sjøene, i tillegg kommer beiteområdene i Sverige.

Beitene og derved beitebruken er et resultat av en tilpasning til naturgitte forhold, som geologi og klima. I utgangspunktet kan en si at f.eks. gneis - og granittbergarter er «sure» og tungt oppløselige bergarter som skaper dårlig jordsmonn. Dette gir dårlige vekstbetingelser for gras og urter, noe som igjen

gir tilsvarende gode betingelser for lav. Lav er reinens hovedbeite fra sen høst til vår, og er selve grunnlaget for at reinen skal kunne beite ute hele året.

Områdene som ligger vest av Grong/Snåsavatnet er en del av et større gneisområde. I tillegg til geologi/jordsmonn har området også en topografi og nedbørsforhold som gjør at lavbeite er tilgjengelig for reinen under vinterbeite. Av totalarealet på hele vinterbeiteområdet er det imidlertid store deler som er kultivert granskog/plantefelt/snauflater som er uproduktive i en vinterbeitesammenheng. Sammen med snaufjellsbeitet er det i hovedsak furuheier som utgjør de vanligste naturtyper for vinterbeiting. I kortere eller lengre perioder av en sesong kan vinterbeitet låses av skare eller is slik at reinen ikke når fram til lavbeitet på bakken. I slike år betyr nødbeite i gammel barskog mye, men den beiteressursen blir stadig begrenset av moderne skogsdrift.

Det er en stor forekomst av bunngranitt i den østlige del av Børgefjellkomplekset (øst for Vierma) og i nordvestlige deler av Dærgafjell (mot Namsvann). Denne forekomsten er knyttet sammen med tilsvarende område i Byrkie. Dette gir en del lavbeiter som kan nyttes vår og høst, men snø- og værforhold gjør at området ikke kan nyttes til regulære vinterbeiter. År om annet kan en imidlertid nytte området til vinterbeite for mindre flokker.

I distriktet ellers er det i hovedsak kambro-siluriske sedimentbergarter med lettere oppløselighet, noe som gir bedre jordsmonn og dermed bedre betingelser for sommerbeite på gras og urter.

Sesongbeiter.

Bruken av sesongbeiter har endret seg over tid. Det er hensiktsmessig å vise noen av disse endringene for å vise dynamikken i reindriften. De ulike sesongbeitene vil endres over tid.

Fra ca 1930 fikk man etablert tre driftsgrupper i Østre-Namdalen som i utgangspunktet forsøkte å holde reinflokkene adskilt fra hverandre. Det bygget på en gjensidig avtale mellom disse gruppene. Det viste seg imidlertid å være problem med å holde reinflokkene i de tre gruppene adskilt. I hovedsak var den påfølgende tiden preget av avskillinger, særlig på grunn av sammenblandinger med svenske reineiere som da hadde konvensjonsbeiter nord i Børgefjell.

Flyttingen med rein til Børgefjell på sommerbeite opphørte i 1957.

Hovedårsaken var at det store reintallet til de svenske reineierne gjorde det nødvendig å trekke seg tilbake fra disse sommerbeiteområdene. Distriktet ble

også hardt rammet ved bussulykken i 1948, da flere av næringsutøverne omkom. I tillegg førte de omfattende vassdragsreguleringer til driftsmessige problem som også førte til endringer i driftsmønstret.

De driftsmessige endringer førte også til et redusert reintall og flyttingene til vinterbeitene vest for Snåsaheia opphørte. En del nyttet Steinfjellet, mens andre nyttet Havdal til helårsbeite. Steinfjellgruppen tok opp igjen flyttingen til vinterbeitene vest for Snåsaheia i 1968, mens Steinfjellet ble nyttet til vår/sommer/høstbeiter. Bruken av Havdal som helårsbeite avtok i siste del av 1970-årene, slik at hele distriktet drev i en driftsgruppe hele året.

Etter hvert økte reintallet og det ble nødvendig med ny beitebruk og derved også en ny organisering i to driftsgrupper på barmark. Dette startet i 1982, mens endringene fortsatte fram til midten av 1990-tallet. En del utøvere fortsatte å nytte Steinfjellet som tidligere(Steinfjellgruppen), mens de øvrige nyttet Jåma- og Dærga-fjellene og etter hvert også østre del av Børgefjell(Jåma/Dærga-gruppen). Steinfjellgruppen tok i bruk vestre del av Børgefjell. Bruken av Børgefjell var nødvendig ut fra beitebehov, men var mulig som følge av sperregjerdet mot Sverige som ble bygd etter norsk-svensk reinbeitekonvensjon. Dette gjerdet førte til at sammenblanding med svensk rein ble redusert til et minimum.

Etter oppdeling i to grupper nytter Steinfjellgruppen den nordlige delen av vinterbeitet, mens Jåma/Dærgagruppen nytter den sydlige delen av området.

Fordeling av beitene internt er ikke basert på noen form for offentlige vedak eller inngripen. Det har hele tiden vært reieneiernes egen sak hvordan beitene skal fordeles mellom grupper eller sesonger. Sesongbeitene vil kunne endres over tid. Det kan være over et lengre perspektiv slik som de endringene som er beskrevet foran. Det kan også være beskrevet over kortere tidsrom som spesielle beiteforhold. Det kan f.eks. skyldes forsinkede vårbeiter som fører til at flyttingene må stoppe opp i Havdalsfjellene, eller kan skyldes dårlige vinterbeiter lengre vest, Da kan en nytte reserve vinterbeiter i andre områder. Selv om disse områdene bare nyttes enkelte år er de særlig viktige fordi det ikke fins noe annet alternativt beite.

Hartkjølen grenser mot Jingevarie sameby i Sverige og har alltid vært vanskelig å nytte pga faren for sammenblanding. En reieneier fra distriktet utnytter i dag disse beitene og reinen er for en stor del sammenblandet med Jingevarie samebys rein.

Beitekapasitet.

Distriktet er beitegransket, men bare deler av materialet er bearbeidet. For Hartkjøl foreligger det en fullstendig rapport, men for de øvrige østlige delene er materialet bare delvis bearbeidet. Når det ikke er foretatt en fullstendig bearbeiding for disse områdene i form av et anslag for antall rein har det sammenheng med at vinterkapasiteten regnes som minimumsfaktoren. Materialet fra beitegranskningene utenom vinterbeiteområdene har derfor særlig verdi i arbeidet med fordeling av beitene mellom driftsgruppene og mellom sesonger.

For deler av de indre områdene har en tatt med en del nøkkeltall som viser bakgrunnen for sesongutnyttningen.

	Lavbeite	Grasmark	Snøleier	Impediment	
Østre-Sandøla	32%	12%	0%	11%	683 km ²
Havdal	20%	18%	0%	15%	730 km ²
Mellom sjøene	34%	18%	0%	4%	98 km ²
Jåmafjell	22%	33%	0%	9%	244 km ²
Dærgafjell	17%	12%	4%	19%	307 km ²
Østre-Børgefjell	15%	22%	18%	24%	221 km ²
Vestre-Børgefjell	15%	19%	5%	21%	421 km ²

Som følge av inndelingen av området er de store sjøene ikke med i arealberegningene.

Andelen lavmark er høg i den østre del av Sandøla og Havdal. På det tidspunkt da beitegranskningene ble foretatt (siste del av 1970-årene) var beitekvaliteten på disse beitene dårlige som følge av den helårsbeiting en hadde hatt i området. Kvaliteten på beitene har imidlertid tatt seg opp på bakgrunn av at man de siste årene bevisst har spart på beitene, slik at områdene kan nyttes som reserve lavbeiter og derfor har betydelig verdi.

Ellers skiller områdene mellom Limingen og Tunnsjøen seg ut med å ha høg andel lav. Alle de øvrige områdene har imidlertid beiter som i utgangspunktet kan gi gode vår/høstbeiter. Problemet er egentlig at man må dra inn i det indre

av landet på vårbeiter med sen snøsmelting i forhold til kystnære vinterbeiter. Topografiske forhold får derfor svært mye å si. Vestsiden av Steinfjell gir gode vårbeiter og tidlig grøntbeiter. På samme måte gir området mellom Sjøene og nord-vestre siden av Dærga gode lavbeiter på våren.

Ut fra det en kan se av tabellen er det forsommer og svært gode grøntbeiter i kalde somrer også i Jåmafjell. Sommerbeiting vil imidlertid øke risikoen for at lavbeitene ødelegges slik at området mister sine kvaliteter som vår og høstbeite.

Samtidig viser tabellen at områdene nord for Namsenvassdraget/Orvasselva er særlig godt egnet som høgsommerbeiter. Vegetasjonen i kombinasjon med snøleiene og de høge toppene med snøskavler gjør at områdene gir gode høgsommerbeiter. Sammenhengen mellom snøleier og god beitekvalitet er at reinen har problemer med varme og insektsplager om sommeren. På dagen står den derfor på snøskavlene, mens den beiter i de lågere partiene om kvelden og natten.

Bruttoarealet for vinterbeitene vest for Grong/Snåsavatnet er på ca. 1600 km², av dette er beitene i snaufjellet beregnet til ca. 420 km². I tillegg til snaufjellet kommer en del beiter på furuheier som særlig nyttes i tørre vintre med gunstige snøforhold. Ved fastsetting av øvre reintall tok man utgangspunkt i at vinterbeitene var minimumsfaktoren for driften.

Hartkjøl er som tidligere nevnt særskilt beitegransket av statskonsulent Villmo. Han konkluderer med en kapasitet på vinterbeite på 1300 rein ved helårsbeite i området som totalt er på 740 km². I et rundskriv datert 19.11.79 presiserer han imidlertid at dette er under forutsetning av at lavbeitene i «god beitetilstand». Dette var ikke tilfellet på det tidspunkt og han tilrødde 1000 rein på helårsbeite i området. Forutsetningen for at en skulle ha et så høgt belegg var at den svenske bruken av området opphørte.

Arealbrukskart for distriktet er tilgjengelig på hjemmesiden www.reindriftno

Flytteleier.

På arealkartet er de viktigste flytte- trekkleier markert. Flytteleiene er særlig viktige og har et særskilt vern etter reindriftslovens §22.

Motorferdsel.

Distriktet bruker barmarkskjøretøy til utøvelse av driften på barmark, både transport og samling, driving, gjeting og tilsyn. Bruken er satt til et minimum og det er vanskelig å kartfeste kjøretraseer for samling, driving og gjeting men de mest brukte traseene er kartfestet på www.reindrift.no. Helikopter benyttes også en del, hovedsakelig i forbindelse med kalvemerking og til slakt. Snøscooter benyttes hovedsakelig på snøføre.

Anlegg.

Distriktet har følgende faste gjerdeanlegg.

- Tunnsjøflyan- slakte og skillegjerde. Nedforingsanlegg.
- Bjørkvatnet- slaktegjerde
- Tjermjaevrie- merkegjerde
- Søråsbarsje- merkegjerde
- Giengelevihke- merkegjerde/skillegjerde
- Husvika- slakte og skillegjerde
- Bjørkmoen- slakte og skillegjerde
- Raentseremaehkie- merkegjerde
- Saapman- merkegjerde (skillegjerde)
- Sjapme- merkegjerde
- Guerhtiesjaevrie-merkegjerde
- Sandøla bru-flyttegjerde
- Fjellstad- nedforingsanlegg
- Løvsjølia – skille/flyttegjerde
- Ovrejaevrie-skille/merkegjerde.

I tillegg brukes det en rekke midlertidige anlegg til merking og annet både på snø og barmark.

Planlagt gjerdeanlegg.

Det planlegges nytt gjerdeanlegg i tilknytning til ny dam ved Namsvatnet og Jaalkesåejjie i Hartkjøl.

Gjeterhytter og lignende.

- 3 hytter ved Bangsjøene

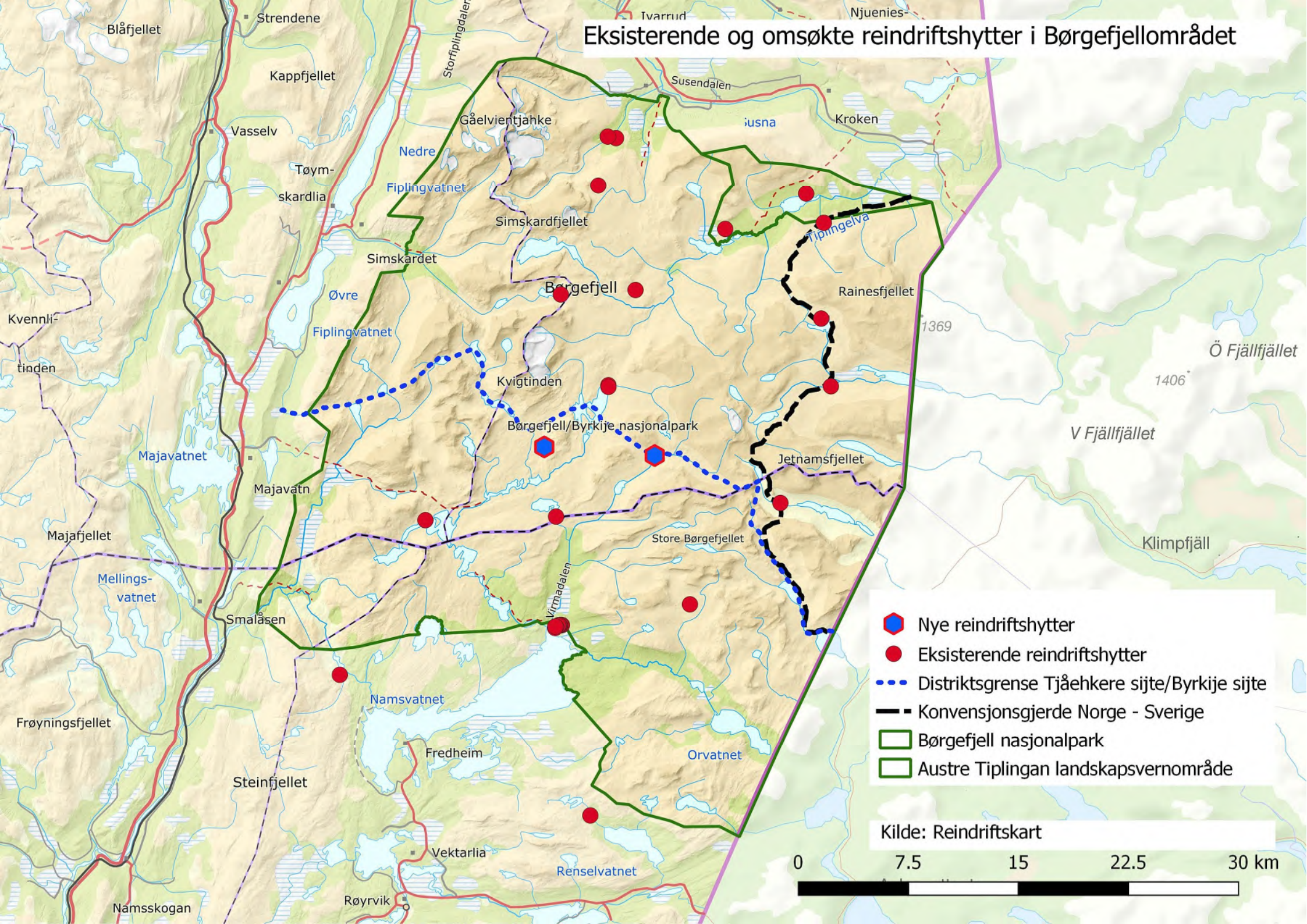
- Hytte ved Solem i Bangdal, Tunnsjødal, Saksendurrie, Namskroken, Gievkere, Lohtere, Jåma, Raentseremaehkie, Tomasvatnet, Johkegaske.
- Lagerbygg ved Sandøla bru, Tunnsjøflyan, Husvika, Nergård, Bjørkmo.

Planlagte gjeterhytter.

Det planlegges to nye gjeterhytter i Børgefjell. En i området Viermjæevrie og en i området Bissiejohke/Stoerretjohkele. Hytten ved Gievkere planlegges restaurert, eventuelt bygge ny.

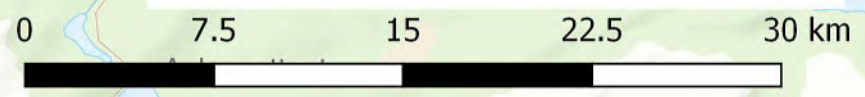
Overtakelse av statsskogs hytte i Fiskløysdalen, Hartkjølen.

Eksisterende og omsøkte reindriftshytter i Børgefjellområdet

- Nye reindriftshytter
- Eksisterende reindriftshytter
- Distriktsgrense Tjåehkere sijte/Byrkije sijte
- Konvensjonsgjerde Norge - Sverige
- Børgefjell nasjonalpark
- Austre Tiplingan landskapsvernområde

Kilde: Reindriftskart

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/6758-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 05.06.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	22/2018	20.06.2018

Nasjonalparkkommune - diskusjon om videre samarbeid med kommunene om målene / kriteriene for å være nasjonalparkkommune.

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering med følgende kommentarer:

Saksopplysninger

I 2008 innførte Miljødirektoratet ordningen med nasjonalparkkommune og nasjonalparklandsby hvor kommuner kunne søke om å bli nasjonalparkkommune hvis 30% av kommunens areal var vernet som nasjonalpark eller hvis vernet areal var over 300km²

Grane og Røyrvik ble utnevnt som nasjonalparkkommuner i februar 2008, Namsskogan var ikke kvalifisert og Hattfjelldal valgte ikke å søke om å få statusen.

Etter at kommunene ble gitt statusen har det skjedd forholdsvis lite ift. innhold i statusen utover at kommunene har fått en egen logo. Dette gjelder både fra Miljødirektoratet og kommunenes side.

Etter at merkevaren Norges nasjonalparker ble lansert i 2015 har det vært usikkerhet ift. hva som ville skje med nasjonalparkkommune statusen. I utgangspunktet ble statusen gitt for 10 år fra 2008. I den nye merkevestrategien var det ingen automatikk at kommunene skulle få ta i bruk den nye merkevaren, hovedsakelig fordi kommunene vist nok ikke hadde gjort noe ut av statusen.

I ettertid er det blitt utarbeidet kriterier som kommunene må oppfylle for å være aktører under merkevaren Norges nasjonalparker. Dette for at kommunene skal ha et aktivt forhold til merkevaren og gjenspeile kvaliteten som ligger i denne.

Røyrvik kommune har tatt tak i statusen med de nye kriteriene og kjører for tiden en forankringsprosses politisk. Dette for å få en god forankring, bygge kompetanse, se hvilke muligheter som ligger i statusen og merkevaren før en evt. går videre med oppfylning av kriteriene. Røyrvik kommune har i den sammenheng gjennomført en egen folkevalgte opplæringsdag på temaet sammen med KS og nasjonalparkforvaltningen.

Ordfører Hans Oskar Devik orienterte nasjonalparkstyret på møte 21.03.2018 om hvilke grep Røyrvik kommune har gjort ift. statusen.

Nasjonalparkstyret konkluderte med å fatte følgende vedtak:

«Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering med følgende kommentarer:

- *Temaet tas opp til diskusjon på et senere styremøte der forvalter bes presentere kriteriene for bruk av merkevaren og kriteriene for å være nasjonalparkkommune etter 2021»*

I tillegg til en gjennomgang av kriteriene vil prosjektgruppen til Røyrvik kommune gi en orientering om arbeidet med oppfylning av kriteriene for bruk av merkevaren.

Vedlegg:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/4516-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 05.06.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	23/2018	20.06.2018

Orienteringer Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe - Børgefjell nasjonalparkstyre 20.06.2018

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering.

Saksopplysninger

Nasjonalparkforvalter orienterer om aktuelle tema.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/334-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 05.06.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	24/2018	20.06.2018

Utarbeidelse av besøksstrategi - diskusjon om alternative strategiske valg ut fra kunnskapsgrunnlaget

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre konkluderer med følgende punkter.

Saksopplysninger

Ihht. tidligere vedtak skal nasjonalparkstyret utarbeide en besøksstrategi for nasjonalparken ihht. føringer gitt i veiledere fra Miljødirektoratet. Nasjonalparkstyret har vedtatt prosjektplan over de ulike aktivitetene som skal gjennomføres. Nå nærmer vi oss fasen hvor besøksstrategien skal utarbeides med grunnlag i kunnskapsgrunnlaget som er samlet inn de siste årene. Det arbeides for tiden med bruksanalyse reindrift som blir ferdig i løpet av høsten.

En kan nå begynne å oppsummere innsamlet kunnskap for å diskutere aktuelle videre vegvalg på strategi, noe styret bør ha opp til diskusjon i flere omganger før endelig forslag til strategi utarbeides og vedtas.

Vedlegg: